

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra zahradní a krajinné architektury

Česká zemědělská
univerzita v Praze

VENKOVSKÉ SÍDLO OBCE KOKAŠICE, OKRES TACHOV.
STUDIE REVITALIZACE V INTRAVILÁNU OBCE, VAZBY NA OKOLNÍ KRAJINU.

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Autor práce: Bc. Aneta Vesecká

Zahradní a krajinářská architektura

Vedoucí práce doc. Ing. arch. Jan Vaněk, CSc.

© 2020 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Venkovské sídlo obce Kokašice, okres Tachov. Studie revitalizace v intravilánu obce, vazby na okolní krajinu.“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23 / 07 / 2020 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu doc. Ing. arch. Janu Vaňkovi, CSc. a panu Prof. Ing. arch. Jaroslavu Sýkorovi, DrSc. za pomoc s výběrem tématu a odborným dohledem nad mou diplomovou prací.

Venkovské sídlo obce Kokašice, okres Tachov. Studie revitalizace v intravilánu obce, vazby na okolní krajinu.

Souhrn

Tato diplomová práce projektového typu je specializovaná na revitalizaci intravilánu obce Kokašice se zaměřením na její centrální prostor a návrh obnovy přilehlé krajiny. Kromě vytvoření projektu bylo cílem práce navázat na již vypracovanou bakalářskou práci. V literární rešerši diplomové práce byla prohloubena daná problematika o urbanistické a architektonické zásady a postupy při tvorbě obnovy centrálního prostoru obce. Dále byla rozšířena o teoretické zásady pro tvorbu celého intravilánu obce a přilehlé krajiny —jejímu historickému vývoji a ochraně. Kapitola Zhodnocení podkladových údajů obsahuje historickou analýzu území, jeho současný stav, přírodní poměry, rekreační potenciál území, provozní a prostorovou analýzu a inventarizaci dřevin. Výsledky ukázaly, že obec Kokašice má nejen velký potenciál, ale i dost nedostatků týkajících se špatného využití prostoru a použitých materiálů. Na základě výsledků mapových podkladů, analýz a rešeršní části bakalářské a diplomové práce byl vytvořen projekt, jehož hlavními body jsou — více zeleně, použití propustnějších a přírodě blízkých materiálů, podpoření sociálního života obyvatel. Projektová část obsahuje koncept řešení celého intravilánu s návazností na krajinu a kompletní řešení návrhu centrálního prostoru obce Kokašice. Hlavními body projektové části jsou technické a architektonické situace intravilánu a centrálního prostoru, dopravní a prostorová schéma, návrhy kácení a dosadby, řezopohledy, vizualizace a technické detaily jednotlivých prvků nového návrhu centrálního prostoru. Dále je projektová část doplněna o rozbor a koncept řešení přilehlé krajiny v rámci katastrálního území a vizualizace možného stavu krajiny po revitalizaci.

Klíčová slova: vesnická zástavba, centrální prostory, intravilán, krajina, revitalizace, Kokašice

Country village Kokašice in a district Tachov. Revitalisation of the village in relation to adjacent countryside.

Summary

This diploma thesis is project specialized on revitalization of village Kokasice with orientation on its central public space and proposal of revitalization of surrounding landscape. As a goal although making this project i wanted to continue on existing bachelor thesis. In literary reserse of diploma thesis there was deepend problematics about urbanistic and architectural principles on revitalisation of central public spaces. As next it was enhanced with principles of making whole area of the village and surrounding landscapes and its historical development and protection. The chapter called Valorization Of Background Data contains historical analysis and inventory of wood species. The results showed that village Kokasice has big potential but also a lot of negatives concerning with bad usage of space and used materials. Based on resoult of map data, analysis and reserse part of my bachalar and diploma thesis was made project ,whose main goals are - more green, use of permeable and nature near materials and suport of social life. Project part contains extention concept of whole area of village space with conection to the landscae and complex solution of design of central area of village kokasice. Main points of project part are technical and architectural situation of whole area of village and central area, traffic and public space, proposal of felling and planting the trees, views, vizualization and technical details of individual elements in new design of central space. As next the project part is supplemented by an analysis and the concept of solving the adjecent landscape within the cadastral area.

Keywords: village place, central spaces, revitalization, landscape, Kokašice

OBSAH

1	ÚVOD	9	4.4.4 Ochrana přírody	36
2	CÍL PRÁCE	9	4.4.5 Půda	37
3	LITERÁRNÍ REŠERŠE	11	4.4.6 Geomorfologie	37
3.1	Krajina jako předmět krajinného plánování	11	4.5 Rekreační potenciál obce a okolí (památky)	38
3.1.1	Pojem krajina	11	4.6 Provozní analýza intravilánu	38
3.1.2	Vývojová stadia krajiny	11	4.6.1 Dopravní analýza	38
3.1.3	Kategorie krajiny	12	4.6.2 Občanská vybavenost	38
3.1.4	Východiska pro hodnocení a řešení krajiny	12	4.07 Inventarizace dřevin centrálního prostoru	40
3.1.4.1	Krajina a její složky	12	4.07.1 Inventarizace — keře	40
3.1.4.2	Typologie krajiny	12	4.07.1 Inventarizace — stromy	41
3.2.	Venkovská krajina	13	4.08 Soukromá zeleň	42
3.2.1.	Venkovská krajina západních Čech	13	5 VLASTNÍ PROJEKT	43
3.3	Obecné zásady pro tvorbu a ochranu krajiny	13	A INTRAVILÁN / CENTRÁLNÍ PROSTOR	44
3.3.1	Tvorba krajiny	13	5.1 Popis návrhu intravilánu	44
3.2.1.1	Měřítko a rozsah krajinářské problematiky	13	5.2 Situace intravilán	45
3.3.1.2	Tvorba vesnické krajiny, lidové krajinářství	13	5.3 Popis návrhu centrálního prostoru	46
3.3.2	Obecné zásady pro navrhování prvků v krajině	14	5.4 Architektonická situace	47
3.3.3	Tvorba zemědělské krajiny	15	5.5 Technická situace	48
3.3.4	Obecná ochrana přírody a krajiny v ČR	15	5.6 Schéma centrálního prostoru	49
3.3.5	Ochrana historické kulturní krajiny	15	5.7 Kácení a dosadba	50
3.3.6	Pojem krajinný ráz a ochrana krajinného rázu kulturní krajiny	16	5.7.1 Kácení — keře	50
3.3.7.	Hodnocení krajinného rázu dle metodiky Vorla a Kupky	16	5.7.2 Kácení — stromy	51
3.4.	Obecné zásady pro tvorbu intravilánu a centrálních prostorů	17	5.7.3 Dosadba	52
3.4.1	Obecné zásady pro řešení struktury zeleně ve venkovských sídlech	17	5.8 Řezopohled	53
3.4.1.1	Kategorie zeleně dle funkce a charakteru výsadby	18	5.9 Stavby	54
3.4.1.2	Kategorie zeleně dle způsobu společenské přístupnosti	18	5.9.1 Autobusová zastávka	54
3.4.2	Obecné zásady pro návěsní prostory	19	5.10 Technické detaily	58
4	ZHDNOCENÍ PODKLADOVÝCH ÚDAJŮ	21	5.10.1 Pobytové schody	58
4.1	Lokalizace a obecné informace o řešeném území	22	5.11 Mobiliiář	60
4.4.1	Kokašice — katastrální mapa	23	5.11.1 Lavička	60
4.2	Historická analýza	24	5.11.2 Herní prvky	61
4.3	Současný stav	28	5.12 Vizualizace	62
4.3.1	Současný stav krajiny	28	5.13 Osazovací plán	75
4.3.1	Současný stav centrálního prostoru	32	5.14 Ekonomické zhodnocení návrhu centrálního prostoru	76
4.4	Přírodní poměry	34	B OKOLNÍ KRAJINA	77
4.4.1	Klima	34	5.15 Vyhodnocení krajinného rázu	77
4.4.2	Krajinná typologie	34	5.16 Katastrální území rozbor	78
4.4.3	Potencionální přirozená vegetace	35	5.17 Návrh úprav	79
			6 DISKUZE	81
			7 ZÁVĚR	83
			8 POUŽITÁ LITERATURA	85

1 ÚVOD

Česká venkovská krajina spolu s venkovskými sídly je velice malebné a staré historické území. Její převládající funkcí vždy byla a je zemědělská výroba a produkce potravin. Není to jeden ze zásadních faktorů pro existenci člověka a společnosti? Přes její důležitost se však na mnoha místech setkáváme s nezdravým stavem české krajiny. Vzhledem k trendu minulých desetiletí, jímž je urbanizace, tedy výrazné zvyšování územní koncentrace obyvatelstva a nárůst podílu městského obyvatelstva, bychom si měli uvědomit, že častější revitalizace venkovských sídel a přilehlých krajin, by tak mohly zlepšit nejen přírodní podmínky ale i životní úroveň daných území. Je škoda zanedbávat péči o mnohdy tak zajímavá a malebná území, kterými nepochybně nejen český venkov je. Tímto tématem se zabývají i zahraniční autoři, například Roncken (2016) ve své publikaci zdůrazňuje důležitost znovu objevení vesnické architektury a takzvaných Garden-city v Nizozemí. Venkovská zástavba a krajina už od středověku formuje naše země, proto bychom jimi neměli pohrdat ani zneužívat, ale zodpovědně a s radostí o ně pečovat a zdůrazňovat jejich kvality. To nás na oplátku obdaří prostředím plného přírodních prvků jako jsou rostliny, stromy a voda. Tyto elementy pravděpodobně nikdy nebude možné v městské zástavbě v tak vysoké koncentraci uplatnit.

Důvodem pro výběr tématu je výše uvedená potřeba pro kvalitní péči o venkovská území Čech a má úcta k venkovu a venkovské krajině, kde jsem vyrůstala. Vzhledem k tomu, že obec Kokašice se nachází v mikroregionu Konstatinolázeňsko, který je známý krásnou lesnatou krajinou plnou historických památek, má tato obec velký potenciál. Navazuji na bakalářskou práci, ve které jsem se věnovala především obecným informacím o urbanistických a architektonických zásadách a principech platících pro obnovu centrálního prostoru obce, historií a vývojem venkovského sídla a v neposlední řadě obecným informacím o současných centrálním prostorech a jejich ochraně. Rešeršní částí diplomové práce toto téma prohlubuji a dále rozšiřuji o zásady pro tvorbu celého intravilánu obce, přilehlé krajiny a jejímu historickému vývoji a ochraně. Hlavním bodem práce je projekt s revitalizační studii intravilánu obce, jejího jádra a přilehlé krajiny.

2 CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je navrhnout revitalizaci historického jádra obce v úrovni studie. Rozvinout studentkou vypracovanou bakalářskou práci v DP, vypracovat studii vybraných prostorů obce. Doplnit inventarizaci zeleně, v průzkumech analýzách a fotodokumentaci doplnit podklady pro vypracování krajinářské studie.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

V literární rešerši jsou rozebrána témata týkající se venkovského sídla a krajiny, postupy při jejich obnově a ochraně. Rešerše začíná obecně pojmem „krajina“ a postupně přechází ke konkrétnějším tématům jako je venkovská krajina a principy obnovy. Z tématu krajiny se dále přesouváme k intravilánu obce, kde jsou opět vysvětleny principy obnovy a následuje téma centrálního prostoru, kde jsou připomenuty a dále rozšířeny informace získané v bakalářské práci, která diplomové práci předchází.

3.1 Krajina jako předmět krajinného plánování

3.1.1 Pojem krajina

Krajina má velmi složitou podstatu a proto existuje celá řada definic a pohledů na ni, jež jsou ovlivněny specializací jednotlivých autorů. Je to velmi složitý systém, který není možné pochopit rozбором jeho jednotlivých částí, ale systémovým a celostním přístupem. Je to životní prostor, který po mnohá staletí formuje lidské společenství, které v něm žije. Většina autorů uvažuje o krajině v řádech km² až stovek km², které jsou určeny schopností lidského vizuálního vnímání. V historii byla pojímána krajina jako prostor, který člověk vnímal z jednoho konkrétního místa. To co následovalo za horizonty, byly už jiné krajiny. Pro mnoho lidí a oborů však pojem krajina nezahrnuje všechno zásadní co tvoří pro estetický zážitek z krajiny a tím je nebe, mraky, vzduch a světlo. (Sklenička, 2003) (Mrkus, 2017) (Stibral, 2005) Krásu krajiny vytváří její dynamičnost. Nikdy nepůsobí staticky, protože je ovlivněná dobou osvětlení a klimatem. Při oblačných či slunečných dnech, po dešti či po parném slunečném dnu, vždy bude dávat lidem různá estetická vnímání. (Yanju, Yaping, 2020)

(Horký & Vorel, 1988) uvádějí ve své publikaci, že „Z hlediska problematiky urbanismu a krajinářské tvorby krajinu definujeme jako část zemského povrchu vyznačujícího se specifickou zeměpisnou polohou, strukturou krajinných složek, vztahů a procesů a trvanlivostí (krajinných obrazem.)

3.1.2 Vývojová stadia krajiny

Pro možnost citlivého zásahu do krajiny jakožto uceleného systému v rámci návrhů a realizací krajinotvorných plánů je nutnou podmínkou znalost vývoje krajiny. Z hlediska zásadních změn krajiny uvádíme šest hlavních vývojových období (Vrána & Dostál & Zuna & Kender, 1998):

- 1 nejstarší období
- 2 období velké kolonizace
- 3 období raabizace
- 4 období scelování a agrárních operací
- 5 období socialistických pozemkových úprav
- 6 období tržního hospodářství

Nejstarší období se datuje do 12. století. Je charakterizováno prvním větším zásahem do lesních celků z důvodu získání zemědělské půdy. Do 12. století probíhala vnitřní kolonizace, což je přeměna lesních ploch a pastvin na území českých zemí na ornou půdu.

Období velké kolonizace je typické příchodem kolonizátorů, kterými byli sedláci z Německa a Holandska. Po osídlení bývali kolonisté osvobozeni od všech dávek po dobu potřebnou k dokončení kultivace půdy. Tato doba byla nazývána jako lhota. V české republice se tento termín (Lhota) objevuje v názvu celkem 466 obcí. Vnikla nová funkce tzv. lokátor, který byl pověřen organizací půdního fondu a výstavbou nových vesnic.

Období raabizace charakterizuje reforma probíhající v letech 1775 - 1785. Krajina byla stále více zabírána ve prospěch statkářů, kteří zvyšovali rozlohu své půdy. Podstatou celé reformy bylo rozdělení půdy velkostatků a prodání hospodářských budov poddaným.

k životu obyvatel. V oblasti zeleně je lidové krajinářství úzce spjaté s přírodou, s půdorysným typem obce a v neposlední řadě souvisí také se stavebně technický činnostmi území konkrétní obce. Lidové krajinářství by mělo být podkladem pro formu výtvarného krajinářského projevu a pro územní plánování venkovských sídel a navazující krajiny. (Mareček,2005)

Při navrhování jakýkoliv revitalizačních opatřeních v krajině je nutno dodržet komplexní přístup. Navrhovaná opatření by měla jednoznačně směřovat k přirozenému stavu a měla by být logicky návazná tak, jak se jednotlivé procesy v krajině navzájem ovlivňují. Co se měřítka týče, obecně platí, že čím větší je řešené území, tím větší je šance, že se jejich revitalizační poslání naplní. Menší území je mnohem zranitelnější z důvodu rušivých vlivů zvenčí, kde dosud revitalizace provedena nebyla. Na změnu struktury krajiny v širokém měřítku je zapotřebí dlouhá doba. V malém měřítku se změny pravděpodobně uskuteční v mnohem kratším čase. Pokud se chceme řídit komplexním přístupem, víme, že v rámci revitalizace by tudíž neměly být brány v úvahu pouze vizuální faktory. Důležitým krokem je zaměřit se na transport a tok látek i energie v krajině. (Vrána, Dostál, Zuna, Kendler, 1998) (Farina, 1998)

3.3.2 Obecné zásady pro navrhování prvků v krajině

Pojmem rozptýlená zeleň rozumíme veškeré porosty a solitery dřevin, počítaje i bylinné patro, které nejsou lesem, zemědělskou kulturou a nejsou ani součástí systému sídelní zeleně intravilánu či jiné zástavby v krajině. Porosty rozptýlené zeleně v krajině můžeme třdit dle umístění v terénu, půdorysné dispozice a prioritní funkce. Podle umístění v terénu se porosty mohou dále dělit na doprovodné porosty a samostatné porosty. Podle půdorysu členíme porosty na liniové, liniové přerušované, plošné a bodové. Na základě prioritní funkce rozlišujeme porosty izolačně - asanační, melioračně - biologické, esteticko - sociální a produkční. (Bulíř, Škorpík, 1987):

- doprovodné porosty
- samostatné porosty

- liniové porosty
- přerušované liniové porosty
- plošné porosty
- bodové porosty

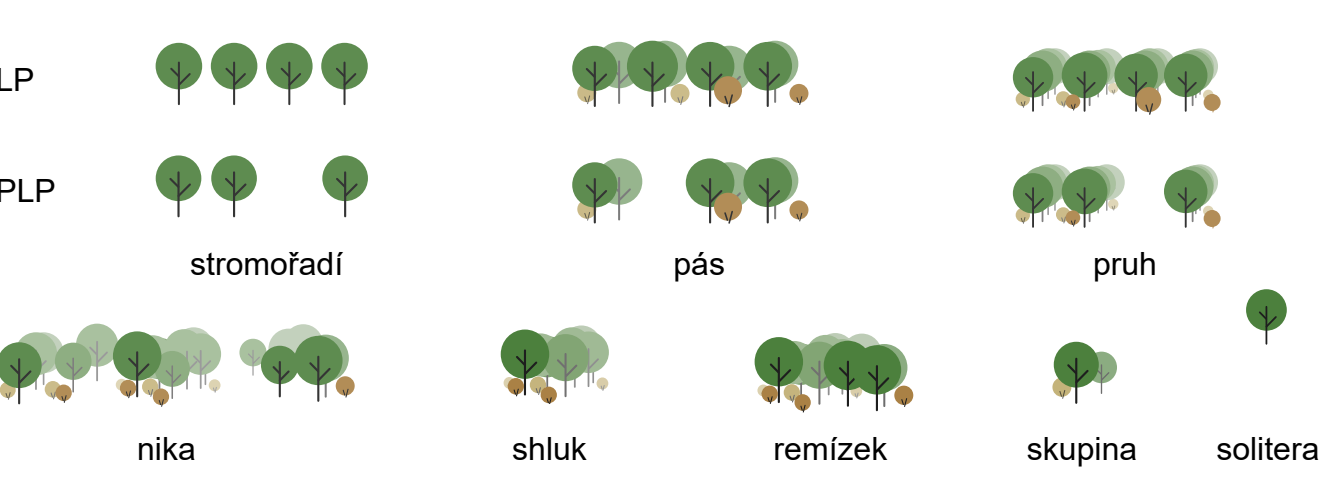
- izolačně asanační
- melioračně biologické
- esteticko sociální
- produkční

Doprovodné porosty doprovází přírodní nebo technický prvek, zatímco samostatné se k žádnému takovému prvku nevážou, vznikají nezávisle.

Liniové porosty jsou buď zcela souvislé nebo víceméně souvislé, jednořadé či víceřadé a poměrně úzké pásy, mající liniový průběh. Dělíme je na stromořadí, pás a nebo pruh. Liniové

přerušované porosty jsou taktéž porosty s liniovým průběhem, ale přerušené mezerami mezi dřevinami. Plošné porosty členíme na niku, remízek, shluk a skupinu. Bodovým porostem je solitera. Tyto prvky nejsou významné pouze z estetického hlediska, jejich důležitost spočívá hlavně v protierozní funkci a v podpoře biodiverzity. Všechny tyto porosty, čím kompaktnější, tím je účinek větší, omezují hlučnost a prašnost a poskytují ideální prostředí mnoha živočichům. (Bulíř, Škorpík, 1987) (Šarapatka, Niggli, 2008)

Obr. 2: Druhy rozptýlené zeleně (zdroj — autor práce)

Navrhování vegetační úpravy v krajině, obzvláště pak porostů rozptýlené zeleně, by mělo probíhat na dvou úrovních, na úrovni koncepční a projekční. Za koncepční materiály jsou považovány například územní plány, projekty pozemkových úprav aj. Projekční úroveň umožňuje okamžitou realizaci. Za materiály projekční jsou považovány například provádění projekt, nebo zjednodušená dokumentace. Vzhledem k tomu, že jakékoliv území je z hlediska hospodářských, sociálních a ekonomických podmínek nějak diferenciované, musíme při navrhování brát na tuto zonaci ohledy a s rozvahou plánovat rozmístění porostů, ale i jejich funkci, množství a kompozičně biologický charakter. Je třeba se odvíjet od stávajících ekotopů a stávající rozptýlené zeleně. Pracovní postup při návrhu koncepce i projektování porostů je tvořen fází analytickou, kde se získávají a vyhodnocují informace (například pomocí geografických informačních systémů) a syntetickou, kde řešíme prostor. (Bulíř, Škorpík, 1987) (Fichera, Modica, Polino, 2012) Základním požadavkem při navrhování prvků krajinné zeleně je jejich polyfunkčnost. Dobře zpracovaný plán předpokládá, že porosty budou plnit funkci ekologické stability, budou působit příznivě na hydrický režim, budou chránit půdu proti erozi a dotvářet krajinný obraz. Při navrhování nové rozptýlené zeleně je důležité používání dřevin vhodných pro dané stanoviště, nejlépe použití dřevin regionálního původu či dřevin původních, u nichž je zaručená pozdější regenerace. Měl by být zhotoven osazovací plán, podle něhož budou dřeviny vysazovány. Centrální část porostu by se měla skládat z více vzrůstných dřevin a nízko rostoucí dřeviny by měly být vysazovány v okrajové části. Plošné porosty by neměly mít šířku menší než 3,5 metru. Pokud má však porost sloužit jako ochrana proti větru, jeho maximální šířka by měla být maximálně 8 metru, neboť širší pásy už nejsou propustné. (Šarapatka, Niggli, 2008)

Kromě veškerých porostů je charakter krajiny výrazně zdůrazněn také živými a mobilními prvky vody, jež vytváří cévní soustavu krajiny. I každý nepatrný vodní tok může výrazně měnit ráz krajin. (Culek, 2010) (Wöbse, 2002) Typickými prvky, jež utváří plán soustavy sídel jsou řeky a údolí řek. Objevuje-li se element vody ve formě rychlé říčky, sama krajina tak dostane dynamický ráz. Rybníky a jezera mají zase odhmotňující účinek a působí uvolněně. (Kupka,2010) Cílem revitalizace vodních toků a nádrží je umožnit tokům meandraci, případně umožnit zaplavování

okolních lužních lesů v období jarních zvýšených průtoků, zajistit tvarově členité koryto, různorodost dna a břehů, střídání úseků s rychleji a pomaleji proudící vodou. Důležitou roli hraje také dosadba vhodného vegetačního doprovodu, a zajištění komunikace vody v toku s podzemními vodami. Pokud je nutné opevnění vodního toku, upřednostňujeme vegetační druhy opevnění. V neposlední řadě je potřeba zajistit ochranu toku před bodovými zdroji znečištění a před erozními smyvy. Důležité je myslet na okrajové pobřežní pásy vodních toků, které slouží jako omezení pro vnášení látek z orné půdy do povrchových vod. Potoční břehy by dále měly být chráněny před sešlapáváním hospodářskými zvířaty. Kromě revitalizace je vhodné pracovat také se zadržováním vody v krajině. (Vrána, Dostál, Zuna, Kendler, 1998) (Šarapatka, Niggli, 2008)

Pro krajinu extrémně důležitá je existence lesního porostu. Nejenže příkladně plní všechny ekologické funkce, ale speciálně pro současné dobové poměry je důležitým faktorem, že transpirací může les odvodnit půdu až o 40 procent ročně. Odstraňování vegetace může vést k podstatnému nárůstu vody na povrchu a v povrchové vrstvě mělké podzemní vodě, nasycení a oslabení povrchového materiálu. (Marsch, 2010) V současné době vzhledem k uspěchané době roste rekreační potenciál lesa, zvlášť pokud je jeho zdravotní stav příznivý, les je průchodný a průhledný, má pestrou variabilitu stromového patra a dostatek světla. Jsou specifická území, kde je žádané umístit drobné stavby pro rekreaci, pokud nebudou nijak rušit okolí. Těmito stavbami mohou být například studánky, altánky, lavičky, přístřešky aj. (Kotásková, 2005, str.95) V případě, že plochy lesní půdy jsou vzdálené více než 300 metrů, měla by být navržena skupinová výsadba rozptýlené zeleně, z důvodu lepšího propojení. Při navrhování porostů lesních okrajů, jež jsou důležitým životních prostorem mnoha druhů fauny, bychom měli používat světlomilné, původní a stanovištně typické druhy. (Šarapatka, Niggli, 2008) (Vrána, Dostál, Zuna, Kendler, 1998)

Při revitalizace krajiny bychom neměli zapomínat na návrh nových polních cest či například zakládání nebo obnovu luk a pastvin. Rekonstrukci či návrh cest bychom měli řešit v souvislosti s návrhem protierozních opatření. Příkopy polních cest mohou velmi pozitivně ovlivnit erozní procesy zemědělské půdy, protože tvoří přirozené přerušení odtoku srážkové vody. Hustota a umístění hlavních či vedlejších cest by měla odpovídat přístupnosti pozemků pro mechanizaci a hustotě provozu. Pokud zakládáme či obnovujeme trvalé travní porosty, měli bychom vycházet ze stanovištních podmínek, z předpokládané intenzity a způsobu využívání. (Šarapatka, Niggli, 2008) (Vrána, Dostál, Zuna, Kendler, 1998)

Pokud při revitalizaci krajiny řešíme zakomponování nové stavby, vždy se držíme toho, že vznikající stavby by měly harmonizovat s krajinou a konceptuálně zapadat do dané scény. Je tomu tak i přesto, že budovy mohou často být centrem kompozice v krajině, nebo nejzajímavějším prvkem scény, stále by však měly působit dojmem, že jsou krajině podřízeny. (Hubbard, Hubbard, 1929)

3.3.3 Problémy a tvorba zemědělské krajiny

Lidská činnost má přímý, převážně negativní dopad na změnu krajiny, a to především svojí činností v zemědělství. (Geist, 2002) V současné době velké problémy působí intenzivně využívané zemědělské oblasti, které redukují biodiverzitu v krajině a zároveň ukazují odlišné textury a tvary rozlehlých polí udávané dle plodin a metod sklizně. Většina pluhů produkují poměrně hrubé textury, které by přidáním rozptýlené zeleně získali jemnější přechod, větší rozmanitost a krajina si tak lépe zachová měřítko. Při tvorbě zemědělské krajiny a plánování nových osevních postupů je tedy třeba dbát i na to, aby textury tvary a barvy polí nepůsobily příliš násilně. Je dobré zaměřit se na využití agrobiodiverzity, což může být například navržení pestrých

osevních postupů, nebo rostlin hostících predátory, jak uvnitř porostů, tak na okraji polí. (Bell, 2020) (Šarapatka, Niggli, 2008) Velice krásným a starým způsobem pro lepší zúrodnění svahů, ekologického vyvážení a zároveň ochranou před erozí je terasování svahů. (Kocourková, 2004)

V současnosti je mnoho případů kdy hyzdí intravilán, či okolní krajinu obce dnes již nevyužívané zemědělské plochy — brownfieldy. Jsou to například stodoly či obilná síla, kravíny a tak podobně. Takovéo zemědělské plochy patří do kategorie s vážným ekologickým zatížením a jejich revitalizace by byla bohužel velmi nákladná. (Svobodová, Vězník, 2009)

3.3.4 Obecná ochrana přírody a krajiny v ČR

Ochrana přírody a krajiny je oborem s dlouholetou tradicí, je nejen velice důležitým úkolem státu, ale i významným mezinárodním závazkem. První samostatný zákon o ochraně přírody našeho území byl přijat v roce 1956, zákon jež je nyní platný v roce 1992. Ochranu přírody a krajiny je možno specifikovat těmito částmi — **obecná ochrana přírody a krajiny**, **zvláštní územní ochrana přírody a krajiny** a **soustava Natura 2000**. (Jelínková, Tuháček, 2015).

Obecná ochrana přírody a krajiny může být rozlišována na úrovních *obecné ochrany územní*, *obecné ochrany druhové* či *obecné ochrany neživé přírody a krajiny*. Nástrojem *obecné ochrany území* jsou územní systémy ekologické stability, významné krajinné prvky, krajinný ráz, přírodní park a přechodně chráněné plochy. *Obecná ochrana druhová* zahrnuje obecnou ochranu populací a druhů veškerých volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin dále například ochranu dřevin rostoucích mimo les, kam spadá kategorie památných stromy, jež se vyskytují na územní řešené v této diplomové práci. *Obecná ochrana neživé přírody a krajiny* poskytují ochranu například jeskyním, či paleontologickým nálezům. (Jelínková, Tuháček, 2015)

Zvláštní územní ochranu přírody a krajiny rozlišujeme na velkoplošná zvláště chráněná území, kterými jsou chráněné krajinné oblasti a národní parky a maloplošná zvláště chráněná území, kterými jsou národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. Česká republika vyhlásila svůj první národní park v roce 1963 a první rezervace byla zřízena v roce 1838. (Jelínková, Tuháček, 2015) (Hendrych, 2005)

Natura 2000 je evropskou soustavou chráněných území, jež umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů.

3.3.5 Ochrana historické kulturní krajiny

Existují dvě základní oblasti ochrany kulturní historické krajiny. První je státní památková péče (zkráceně památkový zákon) a druhou oblastí se rozumí již zmíněná ochrana přírody a krajiny, zejména institut krajinného rázu, který je univerzálním nástrojem ochrany charakteru krajiny.

- památkový zákon
- zákon o ochraně přírody a krajiny

Památkový zákon chrání historické celky kulturní krajiny několika možnými způsoby. Segmenty krajiny (aleje, obory, rybníky aj.) mohou být chráněné jako kulturní nebo jako národní kulturní památky. Území mohou být výjimečně chráněna také formou vesnické památkové rezervace. Krajina v blízkém okolí významných památkově chráněných objektů může být zařazena do ochranného pásma konkrétní památky. I přes všechny tyto způsoby je ochrana památkové

Územní plán obce vKupce, 2010

Územní plán obce vKupce, 2010

pěče na území české republiky nedostatečná. Zabývá se pouze dílčími částmi krajiny a jednotlivými prvky. (Kupka, 2010)

O krajinu celého území se stará **zákon o ochraně přírody a krajiny**. Tento zákon přináší další prostředky, které je možno použít k ochraně historické kulturní krajiny. Dvě nejdůležitější části tohoto zákona jsou (Kupka, 2010):

- zvláštní ochrana
- obecná ochrana přírody a krajiny

Zvláštní ochrana přírody a krajiny chrání kulturní krajinu formou CHKO. (Kupka, 2010) uvádí ve své publikaci že „Dle zákona jsou chráněnými krajinnými oblastmi rozsáhlá území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popřípadě s dochovanými památkami historického osídlení.“ Chráněné krajinné oblasti chrání všechny hodnoty krajiny, tedy nejen přírodní pvky, ale i typický vhled, typické znaky a ráz kulturní krajiny včetně památek historického osídlení. Snaží se vytvářet vyvážené životní prostředí. (Kupka, 2010)

Obecná ochrana přírody se dotýká celého území státu. Tento druh ochrany se týká i těch typů kulturní krajiny, jejíž hodnoty nejsou, tak významné a nejsou tudíž institucionálně chráněny. Hlavním nástrojem obecné ochrany kulturní krajiny, je uplatňování ochrany krajinného rázu. Záměrem je chránit nejen zvláštěně chráněná území a konkrétní druhy rostlin a živočichů, ale pečovat o celé území, obzvlášť z toho hlediska, abychom pomáhali k zachování pestrosti a bohatosti krajinných typů a jejich hodnot přírodních a estetických. (Kupka 2010)

3.3.6	Pojem krajinný ráz a ochrana krajinného rázu kulturní krajiny
	

Pojem krajinný ráz, s jehož významem se setkáváme i v běžně užívané řeči, je zároveň zákonným termínem, který má přesně vymezený obsah. Rozumíme jím přírodní, kulturní a historickou charakteristiku určitého místa či oblasti a její vizuální projev v krajinné scéně. Tato charakteristika se projevuje jako soustava identifikovatelných znaků, jež mohou být dvojího charakteru. V první řadě to může být vůbec samotná přítomnost a význam konkrétního jevu a v druhé řadě jeho vizuální projev. Jsou to tudíž takzvané znaky krajinného rázu, které od sebe odlišují různá místa a oblasti v krajině, a které mohou být zároveň různým úsekům krajiny společné. Krajinný ráz vnitřně souvisí s pojmy jako je charakter, význam, identita či paměť krajiny, které poukazují na neopakovatelnost a proměnlivost rázu každé krajiny, jež se projevují zejména v jejím obraze. (Vorel, Kupka, 2011) (Kupka, 2010)

Pojem velice podobně definovaný je *charakter krajiny*. Charakter krajiny se vyjadřuje určitými vlastnostmi, které krajinu odlišují od jiné, nebo které jsou naopak pro různé krajiny společné. (Vorel, 2006) Charakter krajiny určují znaky terénu, vodních toků a ploch, vegetačního krytu, znaky osídlení a znaky související s technickou infrastrukturou a hospodářskou činností v krajině. *Identita krajiny* způsobuje, že některá místa či oblasti krajiny, díky svým svérázným vlastnostem, vnímáme jako nám blízké a máme k nim hlubší vztah. *Paměť krajiny* nám zase dokládá technickou, ekonomickou a kulturní úroveň historické doby. (Vorel, Kupka,2011)

Pojem krajinný ráz nezahrnuje pouze vizuální aspekty krajinné scény, jež určují její estetickou atraktivnost, ale také ochranu všech jejích přírodních a kulturně - historických hodnot.

Územní plán obce vKupce, 2010

To zapřičiňuje vznik komplexního nástroje ochrany krajiny, jež se nezabývá podstatou ochrany dle jiných zákonů, ale vnímá ochranou na základě znaků rázu krajiny. (Vorel, Kupka, 2011)

Krajinný ráz je proto chráněn před jakoukoliv činností, která by mohla snižovat jeho estetickou a přírodní hodnotu. Umisťování a povolování staveb, nebo jakékoliv jiné zásahy do krajinného rázu, mohou být provedeny pouze v případě, že budou zachovávat významné krajinné území, chráněná území, kulturní dominanty, harmonické měřítko a vztahy v krajině. (Kupka, 2010)Krajinný ráz je tedy jediný legislativní nástroj, jež může zamezit realizaci staveb, které sice z hlediska zájmů ochrany a přírody nepoškozují chráněné území, ale mohly by poškodit a narušit estetiku krajiny a její kulturní hodnoty. Kromě toho by tyto nevhodné stavby mohly negativně působit na obyvatele a pozorovatele. (Salašová, 1999)

Příklady těch nejproblematictějších a nejkonfliktnějších staveb a činností z hlediska krajinného rázu jsou v první řadě dálnice a rychlostní komunikace jako takové, ale i všechny doprovodné jevy, které s sebou přinášejí. Doprovodnými jevy mohou být benzinové pumpy, odpočívadla, motoresty, velkoplošné poutače, skladové haly, logistická centra ale i hypermarkety a podobně. Jinými problematickými stavbami a činnostmi jsou těžba nerostných surovin, nová golfová hřiště, stožáry sítě GSM, výstavba skladů mimo zastavěná území, výstavba satelitních "vesnic" ve volné krajině, jež nemají strukturu klasické vesnice, oplocování pozemků ve volné krajině, která není jinak zastavěná a podobně. V současné době jsou nově i větrné elektrárny považovány ze konfliktní stavby v krajině, avšak v tomto případě je situace komplikovaná skutečností, že díky větrným elektrárnám je dostupná ekologicky šetrná energie. I přesto, že se na území české republiky vyskytuje mnoho území, která jsou zanedbaná a nedostatečně využívaná - takzvané brownfieldy, přetrvávají tendence stavět na zelených loukách. (Škoudlínová, 2006)

3.3.7.	Hodnocení krajinného rázu dle metodiky Vorla a Kupky
	

V této diplomové práci je prováděno hodnocení krajinného rázu na úrovni katastrálního území obce, které není jinak významně specificky chráněno. Hodnocení je prováděno pouze pro zorientování se v hodnotách území, pro které bude následně zpracovaná krajinařská studie. Díky tomuto hodnocení krajinného rázu bude možné vymezit méně a více významná místa krajinného rázu, charakterizovat je, uvědomit si jejich důležitost a roli hrající v krajině a případně nastínit podmínky ochrany tohoto místa. Vypracování kompletního preventivního hodnocení není hlavním cílem této diplomové práce, je pouze jednou z analýz, ze které bude vyvozeno východisko pro obnovu krajiny.

Součástí hodnocení je tedy vytvoření přírodní, historické a kulturní charakteristiky. Jednotlivé prvky každé charakteristiky mají však jinou váhu, význam a cennost, a proto je nutné jejich klasifikování. Metodika Vorla a Kupky nabízí klasifikaci *dle významu* v krajinném *rázu*, *dle projevu* znaku a *dle jeho cennosti*. Klasifikací dle významu rozumíme podíl znaku v celkovém výrazu krajiny. Znak může být buď zásadní, který předurčuje charakter krajiny, spoluurčující, jež její charakter spoluurčuje, nebo doplňující, jež charakter určité krajiny pouze doplňuje. Dle cenosti znaky posuzujeme buď jako znak význačný, znak jedinečný, nebo znak běžný. Klasifikací znaků dle jejich projevu rozumíme dělení znaků podle působení charakteristiky v krajinné scéně, které může být negativní, neutrální či pozitivní. (Vorel, Kupka, 2011)

Územní plán obce vKupce, 2010

3.4. Obecné zásahy pro tvorbu intravilánu a centrálních prostorů

Na začátek kapitoly je důležité zmínit, že trochu odlišné budou zásady a vzory revitalizace pro metropolitní vesnice, pro venkov v blízkosti velkých měst a pro vzdálené venkovské vesnice. (Antrop, 2003) Zásady v této práci jsou obecně platné pro všechny typy vesnic, nejvíce však vhodné pro vzdálenější venkovské vesnice, do kterých spadá řešené území, vzhledem k tomu, že v jeho blízkosti se nevyskytují žádná velká města. Obecně je dobré při revitalizaci sledovat územní plán, pokud je pro danou rozlišena dálková doprava, místní komunikace je racionalizace funkčního a prostorového uspořádání území v krajině a jejího využití. Územní plán reaguje na potřeby obyvatel, kteří žijí v dané oblasti a hledá společné řešení rozdílných potřeb. Berke (2006)

Celá obec musí být pojata jako jednotný celek. Jako hlavní články je třeba jasně vymezit společenský střed obce – náves, hlavní ulice, obytné území, výrobní plochy aj., a optimálně vyřešit jejich vzájemné souvislosti a vztahy. V dnešní době se v našich vesnicích více či méně prolínají výrobní plochy s obytným územím. Obecní vybavení často bývá neúplné, rozptýlené a kompozičně nevyrazné. Nebývá rozlišena dálková doprava, místní komunikace a provozní cesty. Proto je nutné usměrňovat přestavbu tak, aby postupně došlo k optimálnímu rozmístění, jasné diferenciaci a ideálnímu řešení vzájemných vztahů těchto prvků – společenské centrum, obytné území, dopravní síť a výrobní plochy. Při dostavbě je potřeba s jasným záměrem usměrňovat výškové členění. V hlavních a střediskových obcích, stejně tak v obcích se zvýšeným sídlištním významem, je třeba postupně vymezit výšková pásma a to z toho důvodu, aby nedocházelo k případům, kdy se v dnešní převážně přízemní zástavbě obcí, objeví nějaký náhodně zvýšený objekt. Obvod centrálního prostoru bychom měli plánovat jako dvoupodlažní. Při přestavbě a znovuoživení venkovských sídel je obecně nutné vycházet ze stávajícího schématu obce. (Vesecká, 2018)

Při přestavbě intravilánu je nutno největší péči věnovat centrálnímu prostoru. Musíme brát v potaz, že všechny elementy jako je tvar a struktura povrchů, voda, vertikální struktury a barvy domů, tvary a barvy a struktury vegetace, vytváří veřejné prostory. (Turner, 2005) (Máčel, Kadlec, Viklický, 1961) Je důležité vytvářet prostory, které budou přitažlivé všechny roční období. Příchod zimy a jejích temných dnů, často negativně působí na psychiku lidí, kteří v tomto období neradí tráví čas venku. Krása krajinné architektury je tradičně připisována teplejším a hojnějším ročním obdobím, kdy zahrady kvetou, svítí slunce a příroda je plná barev a vůní. Přitažlivost místa i v zimních dnech můžeme docílit například zvolením zajímavého a výrazného osvětlení, vytvořením různých úkrytů či v terénu zahloubených prostorů, jež nebudou tak vystavené studenému klimatu. (Hunter, 2019) Plánování prostoru jakéhokoliv měřítka, ať už většího či menšího, může být obecně popsáno dvěma krajinařskými styly, které se určují dle podílu geometrických či naturalistických přístupů. Při plánování krajiny a intravilánu vesnického sídla bychom se více měli držet přírodního stylu, kde dominují přírodní prvky a materiály, a není zde viditelná žádná člověkem předurčená forma nebo struktura. (Wilson, Wilson, 2003)

Co se týče vodní toků a ploch, vždy je nejlepším řešením zachovat přirozené břehy a břehový porost. Pokud v minulosti byly břehy těchto ploch opevněny, měli bychom uvažovat o zpětném vytvoření sypaných nepravidelných břehu, nebo je přinejmenším začlenit do prostoru pomocí vhodné vegetace, které by dodali místu méně technický charakter. (Kašparová, Rozehnalová, 2008) Velice příjemné je, pokud se ve vesnici vyskytuje drobný vodní prvek, jako například studna. Hezky upravené okolí i samotný vzhled studny určitě bude hezkým výrazem úcty k vodě. (Kašparová, 2004)

Územní plán obce vKupce, 2010

Při vybírání povrchu pro parkovací stání musíme věnovat pozornost propustnosti. Utěsněné povrchy produkují větší odtok vody, který musí být usměrněn. Pokud to podmínky dovolují, je vždy lepší variantou zvolit povrch propustné. (Bell, 1997) Vhodným řešením mohou být zatravnovací rošty. Jekoliž ve venkovských sídlech není hustý provoz ani velké procento chemických a fyzikálních nečistot jako ve městech, travní porost ani půda na takto upravených parkovacích plochách nejsou tak rychle degradovány. (Mareček, 2005) Důležité je ale myslet i na to, že obce často nemají dostatek financí na pravidelnou údržbu, proto je jedním z kritérií pro návrh a výběr materiálů nízký náklad na údržbu. (Lyall, 1997)

Design plotů a zdí by mě být posuzován v širším konceptu celého intravilánu. Nemělo by se jednat o mohutné neprůhledné monolity, ani o neobvyklé designy nehodící se do daného místa. Pro vesnickou zástavbu je nejvhodnější použít dřevěný plot, skrz který je možné nějakého průhledu. (Harris, 1998) Pro vesnici typické a vhodné jsou také suché zidky, které mohou porostlé pokrývnými rostlinami a působí velice přírodně.

Při volbě osvětlení je vhodné určit jeho charakter, který do značné míry může spolu určovat význam a funkce jednotlivých prostorů v obci. Jiný charakter osvětlení bude mít hlavní silnice, centrální prostor v obci, parkoviště, dětské hřiště, sídelní zeleň, která má specifická pravidla osvětlování atd. Je dobré zaměřit se i na správné určení barevného tónu světla, jež může ovlivnit pocity a pozornost uživatelů konkrétního území. V oblastech významného veřejného prostranství může vzniknout požadavek na vyšší jas osvětlení. (FCC Public, 2014)

Prochází-li obcí státní silnice, je vhodné použití zeleného pásu pro oddělení bydlení a chodců od dopravního provozu. Pokud je ulice příliš úzká, chodník bývá situován těsně u domu na úkor předzahrádky a zelený pruh pak odděluje pouze chodník a rychlostní silnici. Je-li ulice dostatečně široká, je zde místo i pro předzahrádku. (Kocourková, 2004)

V obcích se často vyskytuje mnoho nevyužívaných ploch, na které bychom při revitalizaci intravilánu neměli zapomínat. Tyto plochy mohou být například místa zarostlá či místa plná odpadků, různá strže, skaliska, tůně, mokřady, nebo také bývalé selské lomy či cihelny. Plochy tohoto charakteru je potřeba vyčistit a prosvětlit. Je možné upravit je pro aktuální potřeby obyvatelstva, vybudovat na nich dětská hřiště, instalovat lavičky pro starší občany nebo, pokud jde o větší plochy často na okrajích obce, nabízí se zde vybudovat sportovní plochy či vyletiště. Vzhledem k převaze starších obyvatelů na současném venkově, je dobré myslet i na vytvoření případných míst, sloužících pro aktivní využití jejich volného času. Součástí revitalizace intravilánu by mělo být dále vyčistit, prosvětlení a upravení i drobných zákoutí mezi domy. (Kašparová, Rozehnalová, 2008) (Lindberg, 2011) (Seel a Hurling, 2001)

Územní plán obce vKupce, 2010

Územní plán obce vKupce, 2010

3.4.1 Obecné zásady pro řešení struktury zeleně ve venkovských sídlech

Je důležité chápat, že vzhledem k výrazné převaze nízkopodlažní zástavby, která často nebývá územně kompaktní, má zeleň ve venkovských sídlech důležitější prostorovou funkci než ve městech. Proto je důležité, aby byla vytvářena výšková gradace celého systému sídelní zeleně, která má estetický, ale i mikroklimatikcko-hygienický a ekologický význam. (Mareček,2005) Při revitalizaci venkovského sídla je na počátku jedním v hlavním bodů probírka stávajícího porostu. Ta by měla být prováděna velice citlivě a s ohledem na to, že některé budovy a pohledy je potřeba zakrýt a některé by bylo dobré naopak zdůraznit. Při nové výsadbě je třeba zvážít, jaké budou použité druhy a jejich počet, aby nedošlo k roztrfštění prostoru, nebo naopak k přílišného zahoustnutí. V ulicích je nejpůsobivějším řešením, pokud stromy utváří pravidelnou alej. Podle

První výsadba v roce 1967

První výsadba v roce 1967

prostoru v ulicích volíme buď větší stromy nebo stromy úzkokorunné, pakliže je komunikace příliš úzká nebo příliš blízko zástavbě. Nesmíme zapomínat na možná omezení, které by mohlo způsobit vedení podzemních a nadzemních inženýrských sítí. (Kašparová, Rozehnalová, 2008)

Obecně platí pro výsadbu vegetačních prvků, nejen ve venkovském sídle, platí tyto zásady. Vertikální popnutá konstrukce v prostoru může vytvořit efektivní bariéru nebo propojit vertikální a horizontální plány. Výsadbu na úrovni země je dobré zvolit v místech, kde chceme vytvářet vzory či púdní koberce. Taková výsadba nezakrývá pohled, neomezuje pohyb. Nízká výsadba může také tvořit okraj vyšší výsadbě. Množství husté středně vysoké vegetace snadno oddělí chodce od nebezpečných nebo citlivých oblast, může zdůraznit směr a cirkulaci, definovat území, zdůraznit soukromí. Plánování vysoké vegetace může rámovat průhled, bod soustředění pozornosti, doplnit menší budovy, poskytovat úkryt a soukromí.

Vysoké stromy mohou vytvořit oddělení od míst s různými aktivitami,například obytnou ulici od frenkventované silnice, mohou zakrýt rozlehlé industriální budovy, rámovat výhledy a orientační body v krajině, sjednotit stylově nesouvisející budovy a v řadách často určují trasu silnic. (Robinson, 2016)

Sortiment stromů a keřů by měl být zvolen dle klimatických a světelných a podmínek daného prostoru a forma by měla odpovídat vhodnému prostředí. V nově založených výsadbách by se sice jehličnany měly vyskytovat pouze výjimečně, ale některé jehličnany, které dosáhly dominantního postavení v obci a úctyhodných rozměrů bychom měli respektovat. (Kašparová, Rozehnalová, 2008) V úspěšné revitalizaci intravilánu jde o správné rozmístění stromů, keřů, trávníků i květín. Stromy navrhujeme především jako doprovod komunikací či vodních prvků, nebo u významných objektů jako jsou kostely, památníky aj. Keře se budou krásně vyjímat v předzahrádkách domů, pod stromovými bloky, případně ve svažitém terénu, kde by byla údržba trávníku náročná. Pokud vysazujeme keře za účelem keřového pásma, či keřové skupiny, bylo by vhodné zvolit spíše jednodušší řešení a nemísit zde mnoho druhů najednou. Barvy květů, listů, a celkově tvary by měly být vizuálně sjednoceny. (Sýkora, 1998)

V neposlední řad bychom při tvorbě zeleně intravilánu obce neměli zapomínat na kvalitní trávník, který je základem veškerých dobře založených sadových úprav. Typicky městský parkový či kobercový trávník má ve venkovských sídlech opodstatnění pouze na nejdůležitějších parkových plochách. Pro ostatní zákoutí v obci, například okolí dětského hřiště, sportoviště či zemědělského výrobního střediska, je vhodné použít druhově pestřejší trávník, který je koseny jedenkrát za tři i více týdnů. Obecnou zásadou je, že trávníky je vhodné navrhnout do do míst, kde budou mít šanci vytvořit souvislou plochu, kterou bude možné bez komplikací udržovat. Není příliš vhodné, aby vznikaly malé, úzké proužky trávy. Ty se ve většině případech brzy zašlapou, profídnou a kazí pak celkový vizuální dojem prostoru. (Sýkora, 1998) (Kašparová, Rozehnalová, 2008)

Pro předzahrádky ve vesnickém prostoru jsou typické ovocné dřeviny, či vstupy s popínavky či vinnou révou, nebo s krásně kvetoucí květinovou výsadbou. Velice nežádoucí je například úprava travnaté plochy s jehličnany uprostřed. Velice vkusné a jednoduché je pokud jsou předzahrádky neoploceny.

Zeleně v městské části

3.4.1.1 Kategorie zeleně dle funkce a charakteru výsadby

Zeleně v městské části

Pro venkovská sídla jsou charakteristické čtyři hlavní kategorie ploch, které mají vždy několik funkcí, ale jedna z nich je funkcí stěžejní a určující. Tyto funkce mohou být buď estetické, sociální, ekologické nebo hospodářské hledisko. (Mareček, 2005)

Zeleně v městské části

Zeleně v městské části

Zeleně v městské části

- parková zeleň
- obytná zeleň
- biotechnická zeleň
- hospodářská zeleň

Zeleně v městské části

Parkovou zeleň tvoří útvary, které jsou určené převážně pro psychicko - regenerativní využití. Při torbě parkové zeleně budou tedy největší roli hrát hlediska estetická. Konkrétním vyjádřením kategorie jsou odpočinkové parky, doplňková parková zeleň, zeleň hřbitovů a zeleň vybraných částí sídla. (Mareček, 2005)

Zeleně v městské části

Obytnou zeleň tvoří útvary sloužící k pokrytí aktivních rekreačních forem. Při řešení obytné zeleně bude největší roli hrát optimalizace mikroklimatických a hygienických podmínek, které by odpovídali aktivnímu pohybu obyvatel. Proto je velmi důležité navrhnout odpovídající prostorové řešení a vhodný sortiment. V podmínkách venkovských sídel bude obytná zeleň tvořit vždy nejrozsáhlejší plochy zeleně. Radíme sem nejen plochy soukromé ale i plochy poloveřejné a veřejné. Konkrétním vyjádřením jsou hlavně tyto útvary - soukromé zahrady, zeleň bytových domů, zeleň bytových domů a zeleň sportovních zařízení. (Mareček, 2005)

Biotechnickou zeleň tvoří útvary, které mají zajistit především soudobou potřebu zlepšení kvality životního prostředí venkovských sídel. Kvalitu prostředí můžou zhoršovat nevhodné výrobní činnosti či frekventovaná doprava. Návrh prostorového uspořádání a sortimentu bude velmi individuální dle konkrétní funkce a problému místa. Konkrétním vyjádřením této kategorie jsou následující vegetační útvary - zeleň územního systému ekologické stability, hygienická a meliorační zeleň a zeleň zemědělských výrobních zařízení.(Mareček, 2005)

Zeleně v městské části

Hospodářskou zeleň tvoří útvary mající úplné či částečné produkční poslání. Tato kategorie je v podmínkách venkovské zeleně velmi častá a velký význam má její spojení s ostatními vegetačními útvary. Je možné tímto spojením vytvořit velmi účinný celooecní vegetační systém. Nejčastější polohou hospodářské zeleně bývá okraj intravilánu obce, a proto má její řešení významnou úlohu při vytváření harmonického vztahu sídla a jeho krajinného prostředí. Konkrétním vyjádřením jsou následující útvary zeleně - ovocné sady, lesy, trvalé drnové fondy. (Mareček, 2005)

Zeleně v městské části

3.4.1.2 Kategorie zeleně dle způsobu společenské přístupnosti

Zeleně v městské části

Plochy zeleně se můžou rozlišovat také podle různých stupňů přístupnosti ze strany obyvatelstva. Navrhování dle těchto kritérií umožňuje usměrňovat občanské využití ploch, předurčuje jejich obsah a formu a v neposlední řadě umožňuje určit podíl účasti správců nebo vlastníků na jejich správě či údržbě.

Zeleně v městské části

- veřejná zeleň
- vyhrazená zeleň
- polosoukromá zeleň
- soukromá zeleň

Zeleně v městské části

Veřejnou zelení se rozumí útvary, které jsou veřejnosti přístupné bez omezení. Vyhrazenou zelení Soukromou zelení se rozumí vegetační úpravy, které jsou přístupné pouze jejich majitelům.

Zeleně v městské části

Zeleně v městské části

3.4.2 Obecné zásady pro návěsní prostory

Zeleně v městské části

Obecně můžeme říci, že návěs, na které nedošlo v průběhu času k rušivým stavebním zásahům, je dnes velmi vzácným úkazem. Abychom dalším rušivým zásahům mohli zabránit, je důležité si shrnout nejdůležitější poznatky a pravidla při revitalizaci takovýchto prostor .(Kocourková,1994)

Zeleně v městské části

Nosným programem výtvarného řešení návěsního prostoru by mělo být utváření jednoty mezi obsahem a formou. Důvodem je největší soustředění historických artefaktů právě v oblasti centrálního prostoru, které bychom měli vhodně začlenit do kontextu nově navržených úprav. Hlavním cílem každé revitalizace by tedy mělo být vytvoření syntézy minulosti a současnosti. To znamená chápat nová řešení ve vztahu k minulosti, ale ponechat prostor i pro současné krajinářské a architektonické přístupy. Největší zájmovou přitažlivost v obci zajišťuje právě návěsní prostor, protože je zde soustředěna veškerá technická, kulturní a obchodní občanská vybavenost a dále hromadění dopravních a komunikačních vztahů. Proto bychom v rámci nových úprav měli do takto společensky vytižených míst umístit různá zařízení pro rozvíjení sociálních kontaktů. V první řadě se jedná o systém vhodných míst pro sezení, ohniště pro drobná setkávání občanů, případně i malou scénu (pokud je v centru obce dostatek místa), klidová zákoutí apod. (Mareček, 2005)

Zeleně v městské části

Obecné zásady pro dopravní řešení na návsích

Zeleně v městské části

Centrálním prostorem vesnice by neměli procházet dálkové spoje, to znamená silnice první a druhé třídy. Pokud tato silnice kolem návsi prochází, výrazně se tím snižuje bezpečnost i rychlost dálkové dopravy. Příznivé řešení dopravního stavu na návsích je oddělení pěších tras od frekventované motorové dopravy, zajištění dostatečné obsluhy všech objektů na návsi a zajištění ploch odstavných či zásobovacích. Při řešení dopravní situace pro konkrétní návěs je potřeba určit využití návsi, způsob dopravy, která převládá a celkovou intenzitu dopravy. (Knopp, 1994) uvádí, že „Intenzita dopravy do 1500 vozidel za den přispívá k oživení života na návsi a při správném řešení nemusí její prostředí narušovat. Intenzitu 1500 – 3000 vozidel za den je možné připustit s určitými úpravami.“ Komunikace vedoucí návsi by měla být vymezena obrubníky. Na ní by měly být napojeny chodníky, parkovací plochy a zpevněné plochy před budovami či pro případný stánkový prodej. Na návsích vesnic, kde je častý cyklistický provoz, by neměly chybět pruhy pro cyklisty a stojany na kola. Průjezd motorové dopravy může být veden středem návěsního prostoru, nebo asymetricky u její jedné strany a může být dvousměrný, nebo jednosměrný. Pro dopravu dvousměrnou je vhodná šíře vozovky 6 – 7m, pro jednosměrnou 3-3,5 m. Jako vhodné řešení je považováno vedení dopravy co nejdále od historických objektů (kostely, památníky apod.). Vozovky a chodníky musí být zpevněny a ostatní plochy návsi je vhodné zazelenit. (Vesecká, 2018)

Zeleně v městské části

Obecné zásady pro vybavení veřejných prostranství, mobiliář

Zeleně v městské části

Mobiliář je souhrnný název pro drobné prvky vybavení. Spadají pod něj stoly, lavičky, odpadkové koše, orientační tabule, vývěsní štíty, vlajkové stožáry, tabulky a štítky pro místní značení, mříže, zábradlí, květináče, stojany na jízdní kola a podobně. Jsou to předměty, které mají v prostoru návsi jak funkční, tak estetickou povahu. Jsou umístěny na frekventovaných stanovištích a na místech vystaveným největší pozornosti. Při pořizování mobiliáře je nutné dbát na kvalitní výběr materiálu, konstrukce musí být pevná a stabilní a odolná proti klimatickým vlivům. Důležité je i výtvarné pojetí a sladěná barevnost jednotlivých prvků. (Vesecká, 2018)

Zeleně v městské části

Zeleně v městské části

Obecné zásady pro osvětlení

Zeleně v městské části

Pro elektrické osvětlení prostoru návsi je vhodné používat nízká sloupová osvětlení, nebo nástěnné formy svítidel. Vždy by měl být zvolen jednotný design. Elektrické rozvody v centrálním prostoru vesnice by měly být podzemní, nevznikne tak rušivý dojem, které by způsobovaly dráty a sloupy. Osvětleny by měly být obzvláště významné objekty. (Vesecká, 2018)

Zeleně v městské části

Obecné zásady pro použití vodních prvků

Zeleně v městské části

Přítomnost vodních prvků by v prostoru návsi neměla být omezována, mají zde oprávněné původní místo. Voda je brána jako tradiční prvek vesnice, jehož hospodářský význam je však v současné době ve značném ústupu. Stoupá spíše význam ekologický a estetický. Voda velice zlepšuje mikroklima a účinnost architektury. Všechny vodní plochy na návsi jako rybníky, potoky či jezírka by měly mít přírodní charakter břehových partií a pokud bude nezbytné jejich technické zpevnění, mělo by být prováděno vždy pomocí přírodních materiálů a v co nejmenším rozsahu. (Vesecká, 2018)

Zeleně v městské části

Obecné zásady pro úpravu povrchů

Zeleně v městské části

Úpravy povrchu vozovek vedoucí návsi určuje tato zásada: pokud za den projede méně než 1500 vozidel – používá se dlažba, pokud je na návsi větší provoz a za den projede více než 1500 vozidel, je nutno použít živici. Pro parkoviště je vhodné použít zatravnňovací tvárnice, nebo kamenné či betonové kostky. Pro chodníky by měla být použita dlažba (betonová, zámková, kamenné či betonové kostky, desky). Cesty a odstavné pruhy například pro autobusy by měly být taktéž dlážděné. Na parkové cesty může být použit písek. (Vesecká, 2018)

Zeleně v městské části

Obecné zásady pro zeleň

Zeleně v městské části

Je důležité řídit se pravidlem, že zeleně by v hlavním prostoru vesnice mělo být co nejvíce. Při jejím navrhování vždy počítáme s tím, že rostliny v průběhu let budou měnit svůj objem. Rostliny vyrostou jak do výšky, tak do šířky, zvětší se objem kmene a rozložitost koruny stromů. Musíme být při návrhu velice obezřetní, ve špatném případě by mohlo dojít ke střetu s budovou či dopravním provozem. (Vesecká, 2018)

Zeleně v městské části

Aby měly všechny rostlinné druhy, které do návěsního prostoru umístíme zdárný růst a všeobecně dobrý vývoj, vždy musíme dbát na to, že vybíráme vhodný rostlinný druh do vhodného prostředí. Do centrálních prostorů tradičních českých vesnic není vhodné navrhovat exotické druhy zeleně. Nejenže se do těchto prostorů tyto druhy svým vzhledem nehodí, také podmínky na takto otevřených prostranství by jim nemusely příliš vyhovovat. Vždy vybíráme rostliny dle nároků na půdu, dle klimatických podmínek v daném regionu a dle odolnosti jednotlivých dřevin. (Vesecká, 2018)

Zeleně v městské části

Celá výsadba má mít jasný kompoziční záměr. Je důležité respektovat strukturu návěsní zástavby jako základního předpokladu pro tvorbu kompozice zeleně. Jednota zeleně a staveb se projevuje ve třech směrech.

1 — Funkčnost zelených ploch navazuje především na provozní charakter staveb.

2 — Návěsní zástavba by měla být zdrojem inspirace při tvorbě kompozice zeleně. Tento bod lze použít třeba u zdůraznění některých objektů či staveb orámováním zelení, nebo vytvořením volného popředí či pozadí před či za důležitou stavbou. Můžeme také pomocí zeleně skrýt

nevhodné objekty. Důležité je sladit barevný vztah staveb a vegetace a dát si pozor, abychom nezakryli celý obvodní rámec zástavby souvislými stromovými řadami apod.

3 — Prostorová roztržitost zástavby, která se může vyskytovat na některých návsích, vyžaduje nějaké kompoziční sjednocení. Zde je zeleň nejčastěji jedním z mála prostředků, jak tohoto sjednocení docílit například stromořadím, nebo trávnickovými plochy. Naopak nevhodné v těchto situacích jsou květinové výsadby, jehličnany s příliš nápadným, geometrickým tvarem, nebo taxony dřevin s mimořádným zbarvením. Jde o to, aby roztržitěné prostory byly sjednoceny prvkem stejnorodým a nekонтрастním. (Vesecká, 2018)

Velmi důležitou zásadou při návrhu zeleně je neomezování možností zásahu rostlin do podzemí. Stromy a keře musí mít v zemi prostor pro dostatečné utvoření kořenových systémů a nelze je tedy navrhovat nad podzemní vedení vodovodu, kanalizace, elektřiny a telefonu.

Návrhy zeleně by taktéž měly respektovat stupeň koncentraci zájmů v jednotlivých částech návesního prostoru. Vždy je největší koncentrace u technické, obchodní a kulturní občanské vybavenosti. Zde by se hodil systémem různých typů odpočívadel se zelenými prvky, dále od koncentrovaného dění je příjemné umístit alespoň malou univerzálně využitelnou trávnickovou plochu. Je důležité dbát na to, aby část návsi, kde je umístěn kostel nebo památník, nebo pomník splňovala alespoň malý a hezky upravený přírodní prostor. (Vesecká, 2018)

V praxi by tedy druhová skladba navrhované zeleně měla odpovídat druhům, které by mohly být reálné v době plné funkčnosti prostoru či vzniku příslušných staveb. Jako příklad si můžeme uvést: kaštany u nějaké barokní stavby, lípy, duby či javory u významného či památného místa, vrby a olše u rybníka či potoka, kalina, šeřík a zimoztráz na místě někdejšího hřbitova nebo kolem kostela apod. Inspiračním zdrojem by zde měly být konkrétní krajové formy lidového krajinářství. (Vesecká, 2018)

Prostory návsi často dotváří pomníky. Ze všeho nepůsobilější je prostý svah či prostá travnatá plocha, kam je pomník umístěn. Úprava nejbližšího okolí nemusí být vždy žádoucí. (Kocourková, 1994)

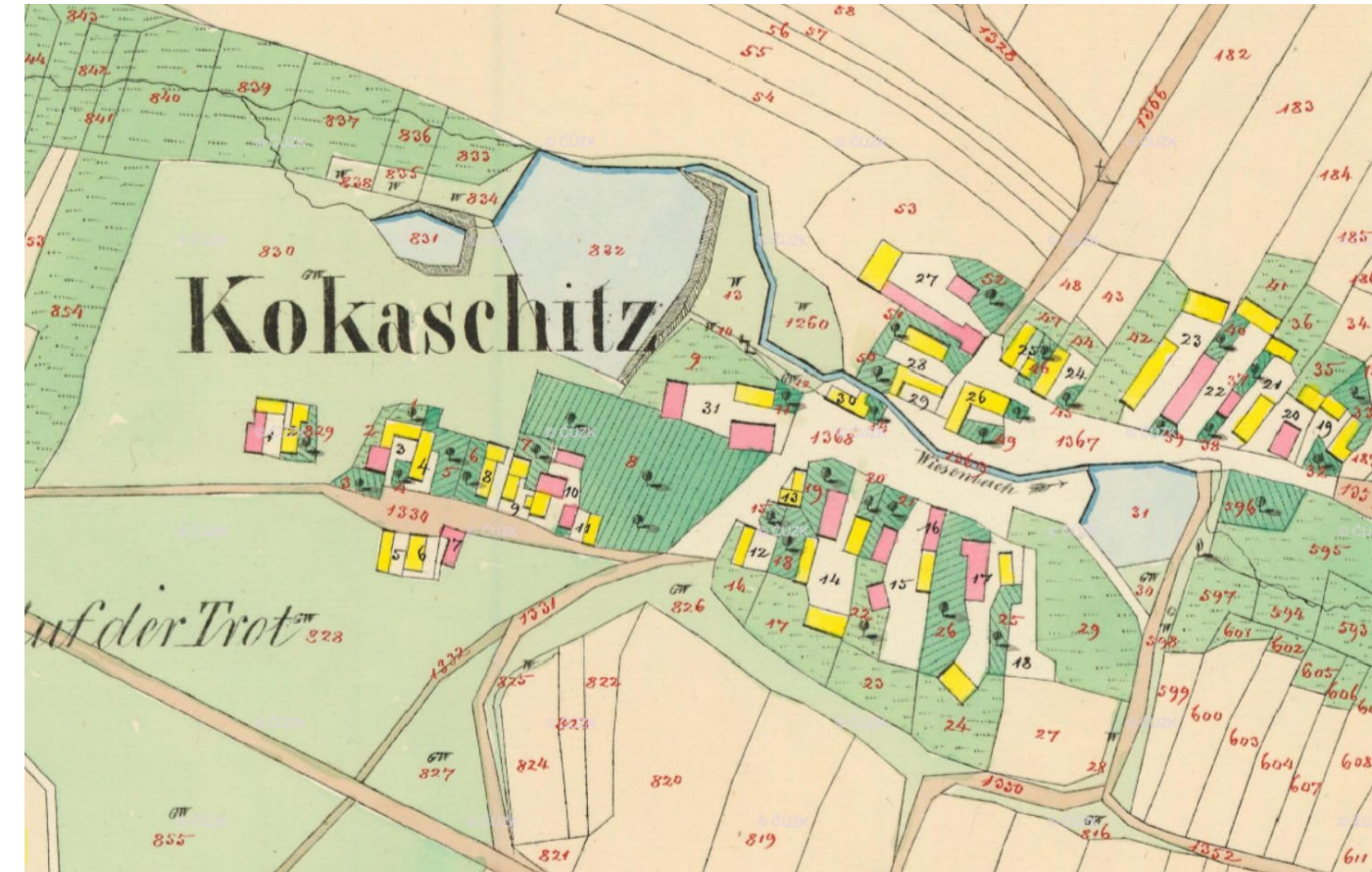
4.02 HISTORICKÁ ANALÝZA

INDIKAČNÍ SKICA (1830 – 1743)

Obr. 5: Lokalizace řešeného území v rámci ČR (zdroj — geoportal.gov.cz)

CÍSAŘSKÝ OTISK (1826 – 1843)

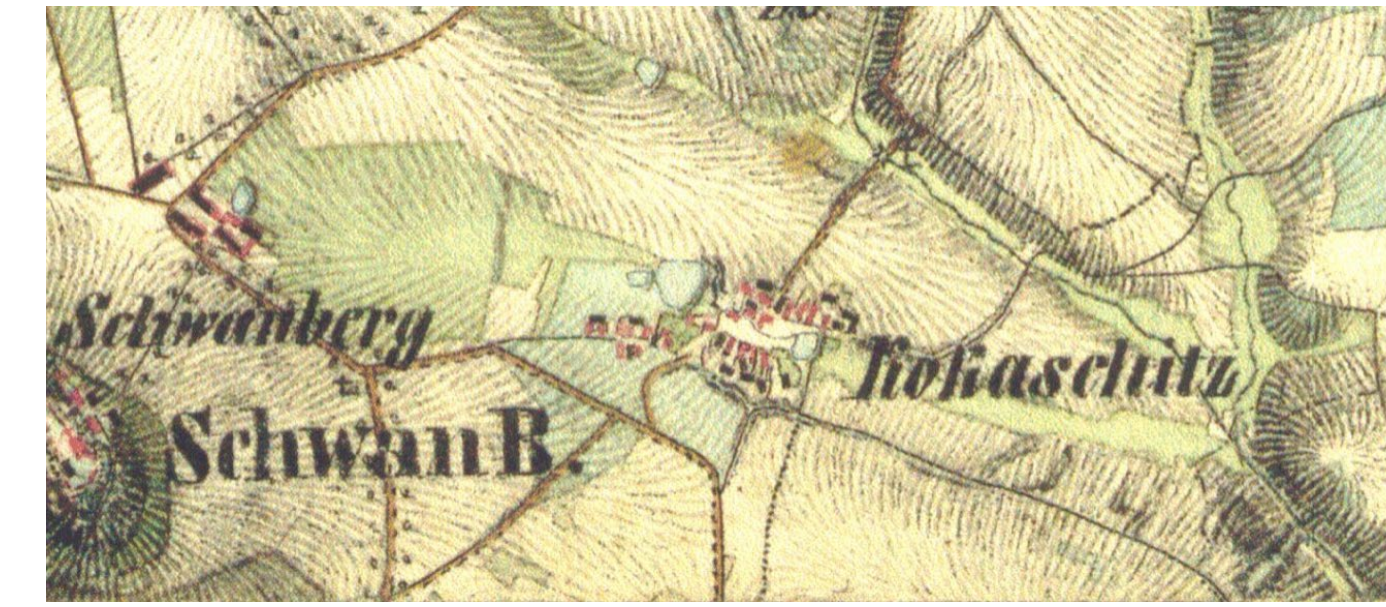
Obr. 6: Lokalizace řešeného území v rámci ČR (zdroj — geoportal.gov.cz)

1. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ (1764 – 1768)

Obr. 7: První vojenské mapování (zdroj — geoportal.gov.cz)

2. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ (1836 – 1852)

Obr. 8: Druhé vojenské mapování (zdroj — geoportal.gov.cz)

3. VOJENSKÉ MAPOVÁNÍ (1869 – 1885)

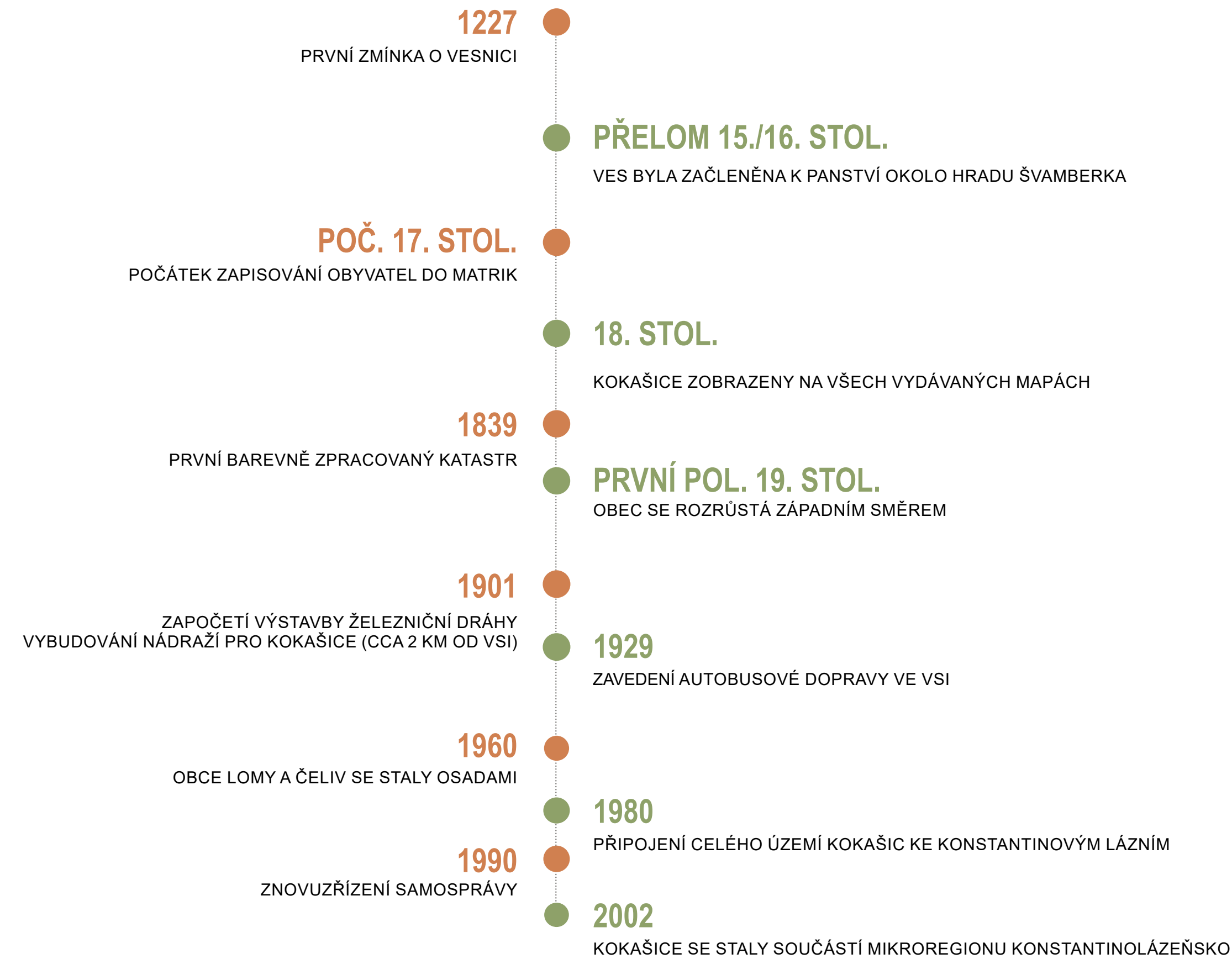

Obr. 9: Třetí vojenské mapování (zdroj — geoportal.gov.cz)

Z historických map vojenského mapování, císařského otisku a indikační skicy můžeme vidět, že území obce se postupně rozšiřovalo směrem na západ. Stejným směrem se postupem času přesunulo i centrum dění v obci. Ze silnice vedoucí skrz téměř celou obec se stala poměrně rušná komunikace II. třídy. Starší, východní část obce je soustředěna kolem návsi s rybníkem. Dnes se této návsi říká Dolní náves. Západní část vznikla rozšiřováním zástavby po roce 1838, v této západní části se nyní nachází později vzniklá náves, které se dnes říká Horní náves.

Vodní režim v obci byl také rozšiřován, z mapy druhého vojenského mapování se dozvídáme, že v těsné blízkosti západněji položeného rybníka byl vytvořen další rybník, který je podstatně menší než dva předchozí.

Porovnáním map prvního a druhého vojenského mapování vidíme proměnu cestní sítě v blízkém okolí obce. Z map druhého a třetího vojenského mapování můžeme vyzorovat, že bylo vytvořeno několik nových alejí. Na indikační skice obce vidíme sad ovocných stromů, který byl později nahrazen novou rozrůstající se zástavbou.

Obr. 10: Nejdůležitější body historického vývoje obce zobrazeny na časové ose (zdroj — autor práce)

ORTOFOTO 50. LÉTA

Během vývoje krajiny vybraného území došlo ke změně struktury ploch a zeleně. Drobná pole zanikla scelením ve větší celky, v důsledku toho ubyla mozaikovitost krajiny, zanikly některé meze a liniové prvky, které v historii oddělovaly jednotlivé lány obyvatel vesnice.

Obr. 11: Ortofoto 50.l. (zdroj — geoportal.gov.cz)

SOUČASNÉ ORTOFOTO

Lesnatost krajiny se téměř nezměnila, nedocházelo k žádnému dalšímu velkoplošnému odlesnění za účelem získání zemědělských ploch. Přibýlo uměle vytvořených vodních ploch.

Obr. 12: Ortofoto současné (zdroj — mapy.cz)

4.03 SOUČASNÝ STAV

4.03.1 SOUČASNÝ STAV OKOLNÍ KRAJINY

Obr. 13: Krajina severozápadním směrem od Kokašic (zdroj — autor práce)

Obr. 14: Krajina západním směrem od Kokašic (zdroj — autor práce)

Obr. 15: Krajina západním směrem od Kokašic (zdroj — autor práce)

Obr. 16: Krajina východním směrem od Kokašic (zdroj — autor práce)

Obr. 17: Krajina východním směrem od Kokašic (zdroj — autor práce)

Obr. 18: Krajina jižním směrem od Kokašic (zdroj — maps.google.cz)

4.03.2 SOUČASNÝ STAV CENTRÁLNÍHO PROSTORU

Náves má půdorys trojúhelníku (viz. fotografie), a lemují ji pouze pozemky s obytnou zástavbou (rodinné domy, usedlosti a jejich hospodářské příslušenství), obecní úřad, hospoda a obchod s potravinami. Domy jsou z velké části orientovány sedlovými štíty k veřejnému prostoru a převládá výstavba jedno či dvoupodlažní s výjimkou budov obecního úřadu a hospody, které jsou vícepodlažní. Záporům současného architektonického stavu je různorodé oplocení soukromých pozemků a poničená fasáda některých usedlostí. Doba výstavby usedlostí na návsi je odhadována na období před první světovou válkou.

Obr. 19: Severovýchodní pohled na centrální prostor obce (zdroj — autor práce)

Obr. 20: Severní pohled na centrální prostor obce (zdroj — autor práce)

Obr. 21: Východní pohled na centrální prostor obce (zdroj — autor práce)

4.04 PŘÍRODNÍ POMĚRY

4.04.1 KLIMA

Klimatická oblast — MÍRNĚ TEPLÁ NA SRÁŽKY CHUDÁ

LÉTO

Průměrná červencová teplota	17 – 18 °C
Suma srážek ve vegetačním období	350 – 400 mm
Počet letních dní	40 – 50

PŘECHODNÉ OBDOBÍ

Průměrná dubnová teplota	7 - 8 °C
Průměrná říjnová teplota	7 - 8 °C

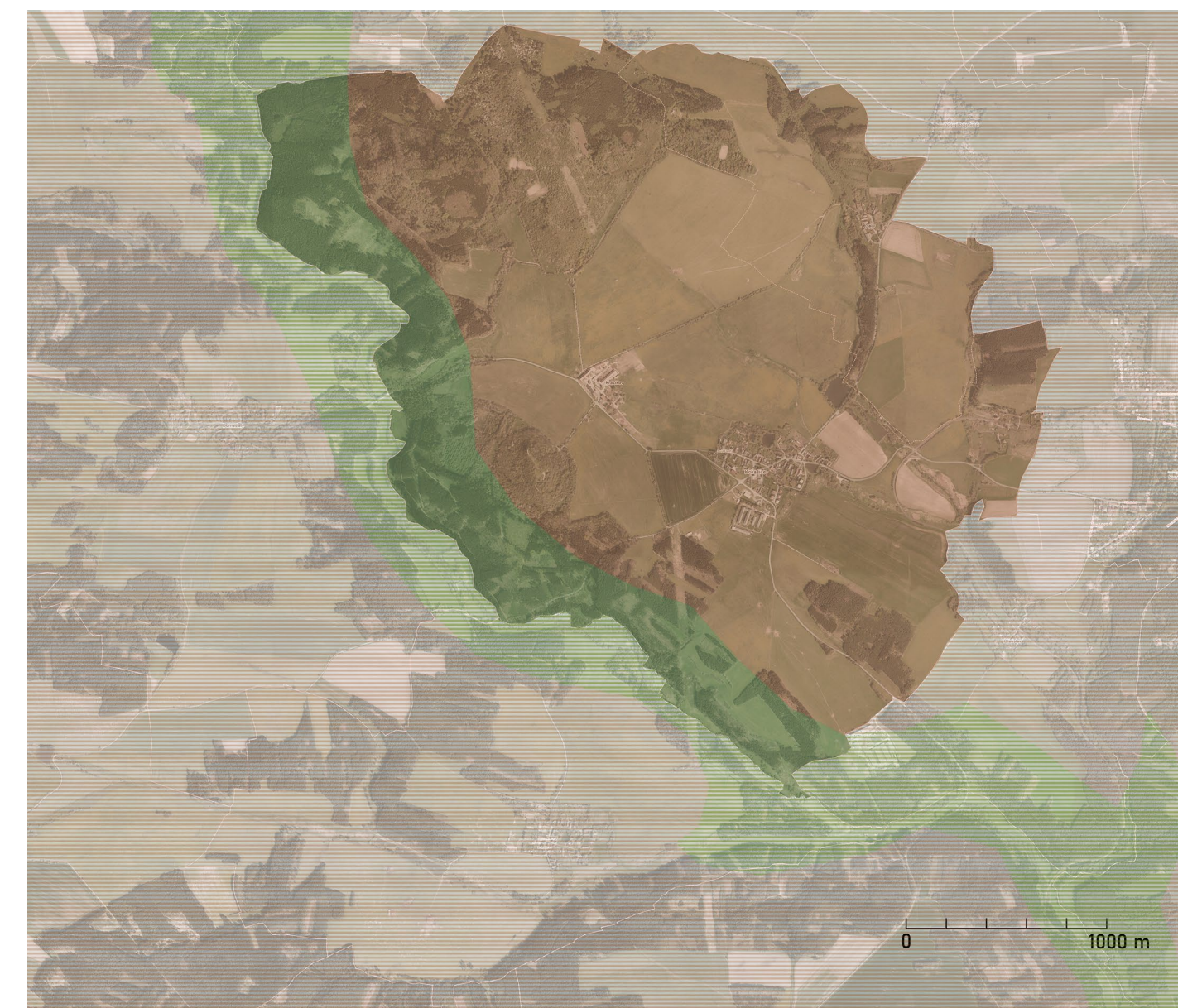
ZIMA

Průměrná lednová teplota	-2 až -3 °C
Suma srážek v zimním období	200 – 250 mm
Počet ledových dní	30 – 40

4.04.2. TYPOLOGIE KRAJINY

Typologie krajiny DLE VYUŽITÍ ÚZEMÍ

- lesozemědělské krajiny
- lesní krajiny

Obr. 22: Typologie krajiny dle využití (zdroj — arcgis.com, úpravy — autor práce)

Typologie krajiny DLE RELIÉFU

4.04.3 POTENCIÁLNÍ PŘIROZENÁ VEGETACE

Vhodné dřeviny do daného území

HLAVNÍ

Fagus sylvatica
Quercus petraea
Abies alba
Acer platanoides
Acer pseudoplatanus
Tilia platyphyllos

DOPLŇKOVÉ

Ulmus glabra
Crataegus laevigata
Malus sylvestris

VÝPLŇOVÉ

Sorbus aucuparia
Populus tremula

KEŘE

Sambucus racemosa
Sambucus nigra
Prunus spinosa
Rosa canina
Vaccinium myrtillus

HLAVNÍ

Fagus sylvatica
Quercus petraea
Acer campestre
Acer platanoides
Acer pseudoplatanus
Tilia cordata
Carpinus betulus

DOPLŇKOVÉ

Sorbus torminalis
Pinus sylvestris

VÝPLŇOVÉ

Alnus glutinosa
Betula pendula

KEŘE

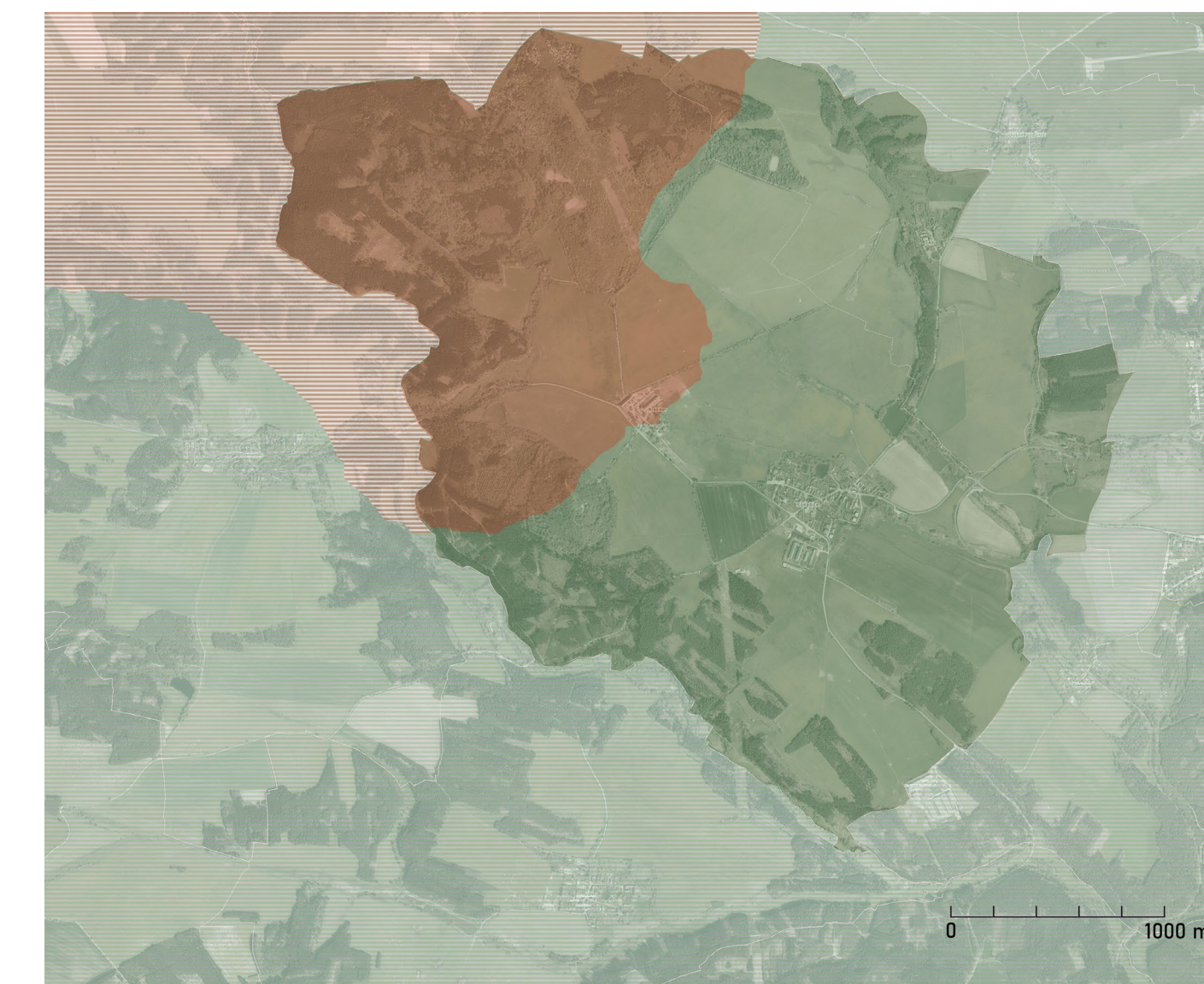
Vaccinium vitis-idaea
Salix viminalis
Salix caprea

BIKOVÁ BUČINA

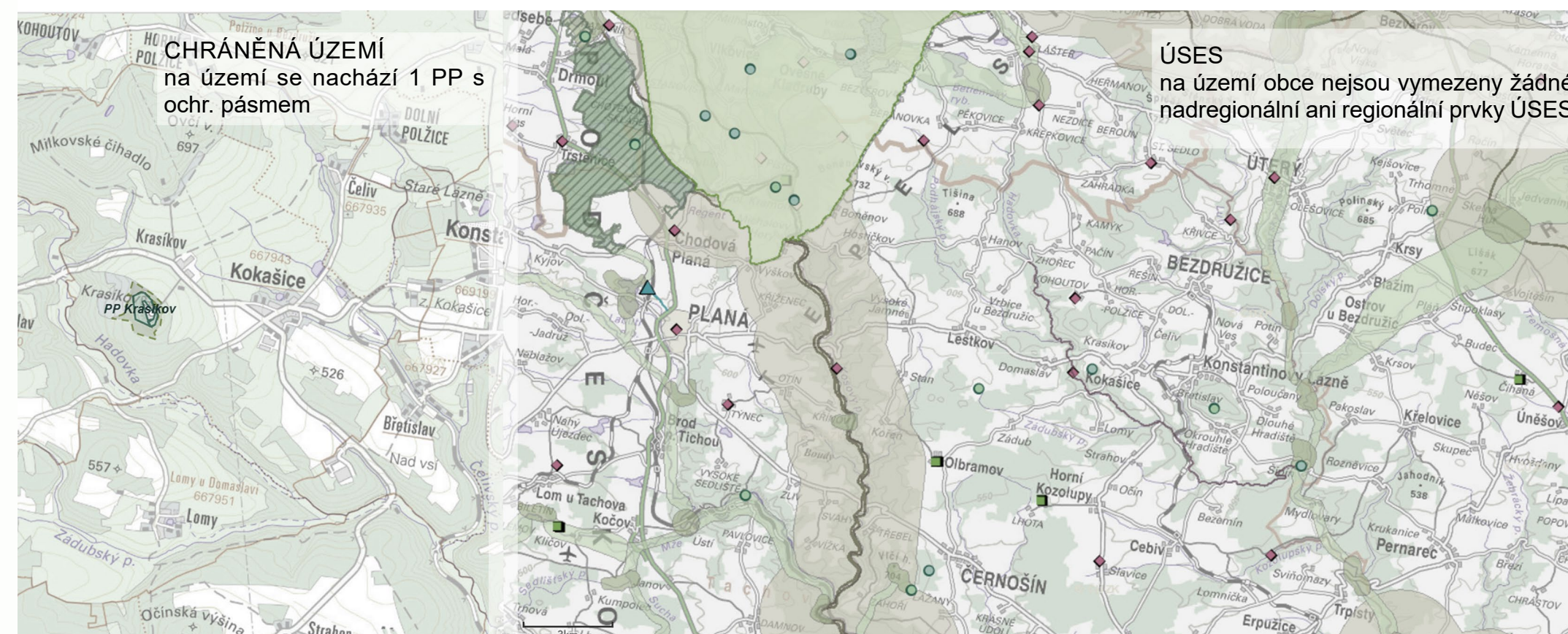

BRUSINKOVÁ BOROVÁ DOUBRAVA

Obr. 23: Potenciální přirozená vegetace (zdroj — arcgis.com, úpravy — autor práce)

4.04.4 OCHRANA PŘÍRODY

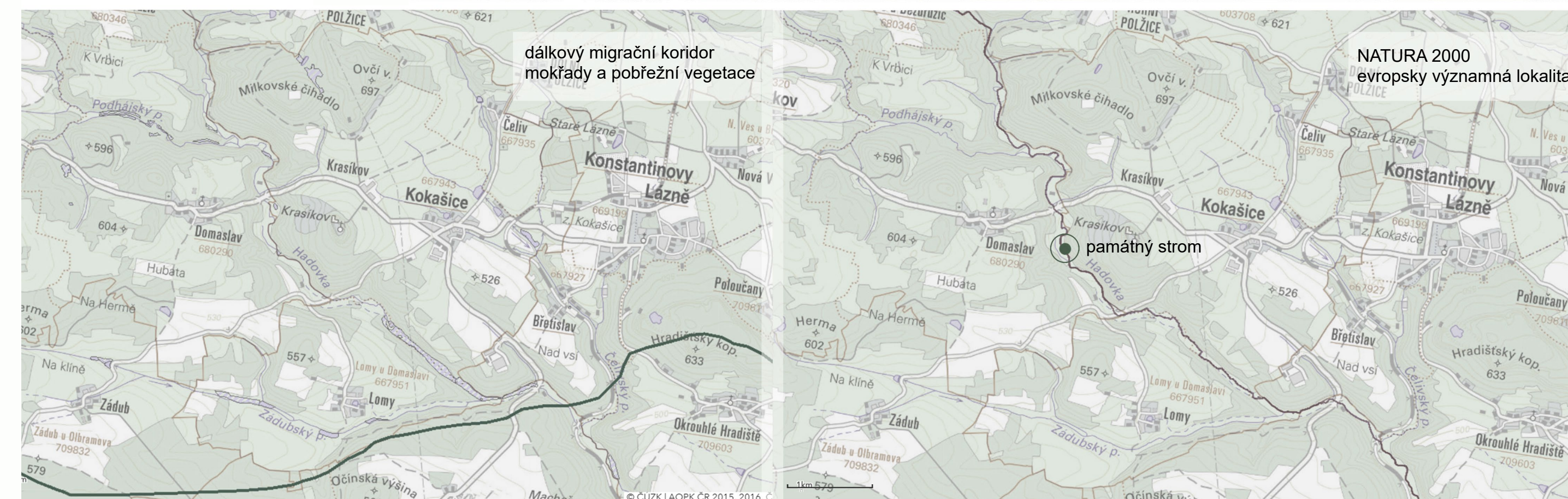

Obr. 24: Chráněná území (zdroj — geoportal.gov.cz, úpravy — autor práce)

Obr. 25: ÚSES (zdroj — geoportal.gov.cz, úpravy — autor práce)

Obr. 26: Dálkový migr. koridor (zdroj — geoportal.gov.cz, úpravy — autor práce)

Obr. 27: NATURA 2000 (zdroj — geoportal.gov.cz, úpravy — autor práce)

4.04.5 PŮDA

V řešeném katastrálním území se nachází tři půdní typy:

KAMBIZEM EUROTROFNÍ — půda svahovin čedičů

KAMBIZEM DISTRIKÁ — půda svahovin svorů a fyllitů

KAMBIZEM KYSELÁ — půda svahovin sedimentálních hornin

4.04.6 GEOMORFOLOGIE

V řešeném katastrálním území se nachází dvě subprovincie (obě součástí provincie ČESKÁ VYSOČINA)

POBEROUNSKÁ SOUSTAVA, konkrétněji oblast Plzeňské pahorkatiny

KRUŠNOHORSKÁ SOUSTAVA, konkrétněji oblast Karlovarské vrchoviny

4.05 REKREAČNÍ POTENCIÁL OBCE

Rekreační potenciál obce je poměrně velký vzhledem k léčebným lázním umístěným 2 kilometry východně od obce a malebnou krajinou celého mikroregionu Konstantinolázeňsko. V okolí obce se kromě léčebných pramenů vyskytují významné historické dominanty. Jednou z nich je zřícenina gotického hradu Švamberk (629 m n.m.m), druhá je novorománská rotunda na Ovčím vrchu (690 m n.m.), jež se zapsala do historie svými významnými válečnými událostmi. Třetí je zřícenina hradu Gutštejn. I samotná obec se může pochlubit jednou historickou památkou, kterou je hrázděný dům č. 22 sloužící jako myslivna.

Obr. 28: Rekreační potenciál (zdroj — CUZK, úpravy — autor práce)

4.06 PROVOZNÍ ANALÝZA INTRAVILÁNU

4.06.1 OBČANSKÁ VYBAVENOST

V oblasti návěsního prostoru se nachází obecní úřad, potraviny a hospoda. Obecní sál, který se zde v minulosti také nacházel, byl před několika lety zrušen a veškeré pravidelné kulturní akce se nyní pořádají v hospodě, nebo bývalé myslivně. (Myslivna se nenachází v prostoru návsi.) Součástí parkové části návsi je dětské hřiště, jehož forma je trochu primitivní. Hřiště je tvořeno jedním kovovým kolotočem červené barvy a jedním pérákem.

4.06.2 DOPRAVNÍ ANALÝZA

V současné době jednu stranu návsi lemují dvoupruhová pozemní komunikace II / 201, která spojuje Kokašice s okolními obcemi. Silnice II / 201 nemá vymezené jízdní pruhy a jednu z jejích stran lemují úzký chodník pro pěší, cca 20 metrů dlouhý. Chodník neodpovídá šíři pro pohodlný průchod dvou osob, která je alespoň 1,5 m. Prostor návsi tvoří velké množství asfaltu, který nevypadá esteticky dobře. Na návěs navazují asfaltové obytné ulice, které ji spojují s obydlími obyvatelů. Z jedné stran komunikace II / 201 je v prostoru návsi umístěna krytá, dřevěná, autobusová zastávka. Ani na jedné straně II / 201 není vyznačený prostor pro zastavení autobusu. Na návsi se nevyskytuje ani vyznačené parkovací stání, pouze rozsáhlá asfaltová plocha, kde se lidé naučili svá vozidla parkovat bez jakýchkoliv pravidel.

Obr. 29: Doprava a občanská vybavenost (zdroj — mapy.cz, úpravy — autor práce)

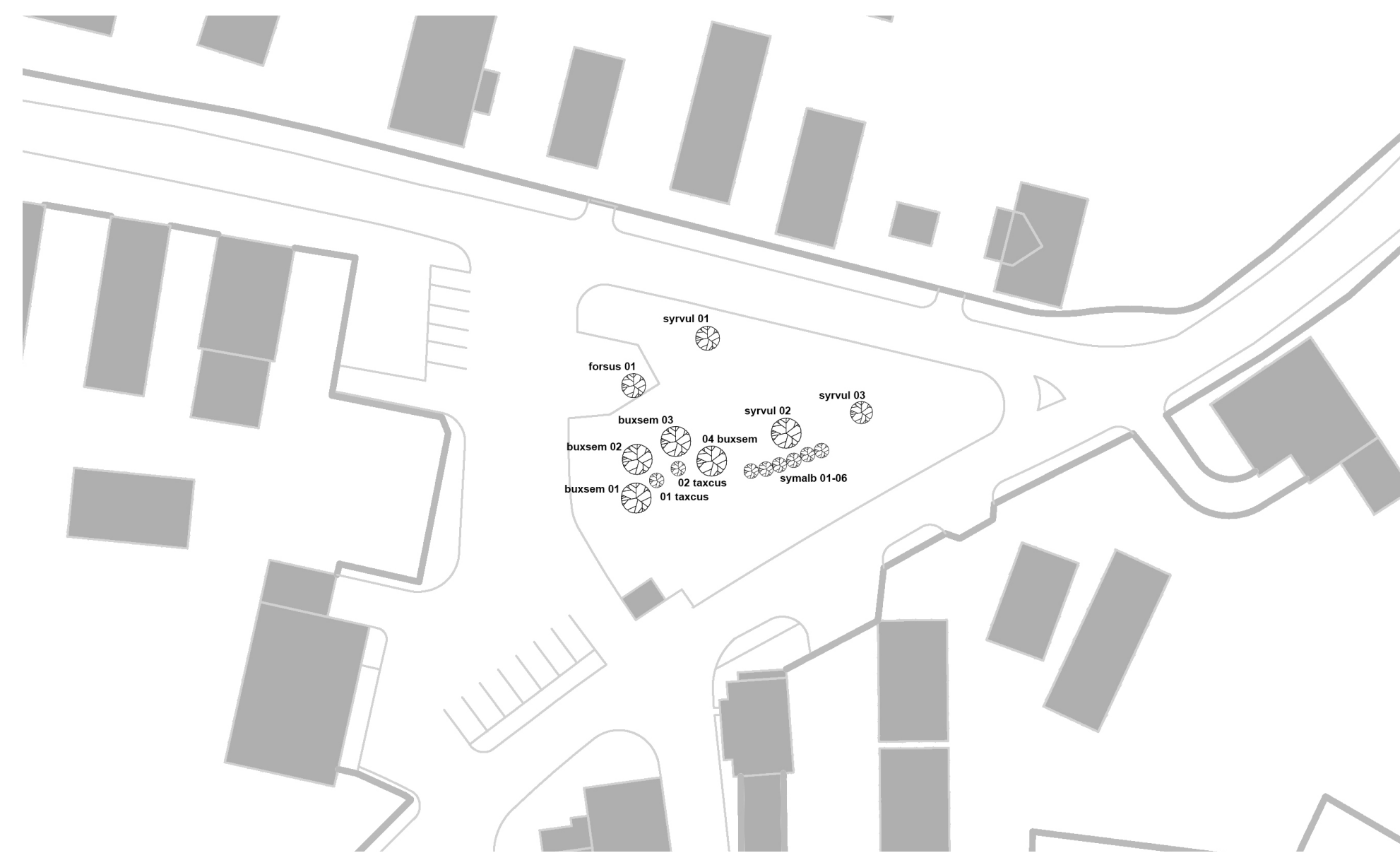
4.07 INVENTARIZACE DŘEVIN CENTRÁLNÍHO PROSTORU

4.07.1 INVENTARIZACE — KEŘE

Dvě strany parkové části lemují lípy srdčité (*Tilia cordata*). Šest těchto lip jsou statné staré stromy, dva jsou malé nově vysazené stromky. V parkové části dále rostou dva statné přibližně sto let staré smrky — smrk ztepilý (*Picea abies*) a smrk pichlavý (*Picea pungens*). Oba jsou v poměrně dobrém stavu. Jeden ze smrků každoročně slouží jako stromek pro vánoční osvětlení.

Mimo parkovou část se na návsi vyskytují další dvě lípy srdčité (*Tilia cordata*) lemující II / 201 a jeden maldý smrk ztepilý (*Picea abies*) před hospodou.

Zastoupení keřů je v oblasti parkové části druhově různorodé. Vyšší keře zastupují tři šeařky obecné (*Syringa vulgaris*), čtyři buxusy obecné (*Buxus sempervirens*) a dva tisý červené (*Taxus baccata*). Nižší keře zastupuje pásmo pámelníku bílého (*Symphoricarpos albus*) a jedna zlatice převislá (*Forsythia suspensa*). Všechny keře jsou v dobrém stavu, problémem ale je, že při jejich výsadbě nebyly uplatněny žádné kompoziční principy.

Obr. 30: Inventarizace — keře (zdroj — mapy.cz, úpravy — autor práce)

4.07.2 INVENTARIZACE — STROMY

Obr. 30: Inventarizace — stromy (zdroj — mapy.cz, úpravy — autor práce)

4.08 SOUKROMÁ ZELEŇ

Obr. 31: Inventarizace — stromy (zdroj — mapy.cz, úpravy — autor práce)

5.01 POPIS NÁVRHU INTRAVILÁNU

Úpravy intravilánu obce vychází z platného územního plánu obce a ze současných tvarů pozemků. Při obnově celého intravilánu jsem se řídila třemi hlavními body. Prvním bodem je přidání více zeleně do prostoru, především stromů, jež umožní zakrytí nevhodných či esteticky nepřitažlivých objektů. Druhým bodem je použití propustnějších a přírodě blízkých materiálů a třetím bodem je podpoření sociálního života obyvatel.

V obou návěsních prostorech nacházejících se v obci je navržena výstavba nové autobusové zastávky, výměna současných povrchů za propustnější materiály, vytvořen chodník pro pěší a přidána nová parkovací místa. Úprava Horní návsi, jež je v současné době využívána jako hlavní centrální prostor obce, je v této práci dále rozpracována podrobně. Na Dolní návsi byla zrušena silnice vedoucí bezprostředně vedle břehu rybníka. Tato silnice sloužila pouze pro příjezd k bytovým domům, ke kterým je možné přijet i z druhé strany obce. Na místo silnice jsou navrženy výsadba keřů, stromů a mokřadních rostlin,

jako jsou například vrba bílá, topol osika, olše lepkavá, blatouch bahenní, orobinec úzkolistý, sítiny a ostřice.

Součástí nového návrhu intravilánu je i úprava okolí dvou bytových domů v jihozápadní části obce, šesti bytových domů v jižní části obce a dvou ve východní části obce. Bytové domy patří do esteticky nevhodných objektů v obci, jejichž výstavba proběhla za totalitního režimu. V novém návrhu je vytvořeno parkoviště z kamenné dlažby a použita velkoformátová betonová dlažba pro vstupní část. Prostředí bylo dále obohaceno o celkem 17 nových dřevin, jejichž funkcí je zakrytí bytových domů, poskytnutí stínu pro parkoviště, nebo produkční funkce. Nové dřeviny byly přidány i okolí stávajících pozemních komunikací.

5.02 SITUACE INTRAVILÁN

- pohledová vstupní dlažba
- vodní plocha
- trávník
- kamenná dlažba
- dům
- betonová dlažba
- ploty
- kamenné schodiškové bloky

5.03 POPIS NÁVRHU CENTRÁLNÍHO PROSTORU

Úpravy prostoru vychází z platného územního plánu obce a ze současných tvarů pozemků.

V první řadě navrhuji redukci nadbytečných asfaltových ploch, které budou nahrazeny propustnějším materiálem — trávnikem či dlažbou. Komunikaci tvořící severní hranici návěsního prostoru navrhuji ponechat asfaltovou, vzhledem k tomu, že dále pokračuje směrem k rodinným domům a usedlostem. Vjezdy do soukromých pozemků opět navrhuji dlážděné.

Při vytváření dlážděného povrchu budou vznikat zatravněné ostrůvky, z toho důvodu, že dlažba a trávnik se oddělí obrubníkem, který zamezí řidičům vjezdu na travnatou plochu a donutí je parkovat pouze na vyznačených místech, kterých je navrženo dostatek. Parkovací místa budou zastíněna novou či stávající výsadbou stromů.

Bude vystavěna nová dřevěná autobusová zastávka, na kterou budou z jedné strany navazovat vyvýšené květinové záhony s výsadbou trvalek, ze kterých se budou moci těšit obyvatelé

při čekání. Na druhé straně silnice před obecním úřadem je navržen přízemní trvalkový záhon.

V parkové části návěsního prostoru je navržena terénní dlážděná prohlubeň s pobytovými schody, navazující na dlážděnou plochu. Tento prostor nebude napojen na obecní kanalizaci, tzn. při přívalových deštích bude možné jeho naplnění vodou, která se bude postupně vsakovat do zásob spodní vody. Tento prostor bude možné využít například pro přechodné umístění ohniště.

Bude zde také do země zabudovaný zpevněný ocelový stojan s poklopem pro umístění májky. Prostor může sloužit pro setkávání nejen při každoroční oslavě máje, která je u obyvatel v obci velmi oblíbená, ale i k chvilkovému odpočinku.

Celé parkové části, která se již na návsi vyskytovala, jsem upravila tvar, tak abych podpořila pomyslnou osu vedoucí ke nejdůležitějším prostorům obce — k obecnímu úřadu a k hospodě.

Dalším bodem návrhu je dětské hřiště. Problémem je, že dětská hřiště by se neměla v návěsním prostoru objevovat. Pokud však není

jiných možností, měla by být nenápadná a tvořena přírodními materiály. Vzhledem k tomu, že v obci není mnoho jiných volných, bezpečných prostorů pro dětské hřiště, navrhuji ho nechat na návsi, avšak ve velice přiměřené formě. Nové hřiště bude tvořeno jednoduchými betonovými prvky, které budou představovat typická venkovská zvířata. Každé zvířátko bude mít otvor místo určité části těla, například křídýlka či hlavy, kterým bude možné prolézat nebo skrz něj koukat.

Pomníček na návsi zůstane, bude však přesunut na vhodnější místo do volné travnaté plochy, kde lépe vynikne jeho důležitost.

Vzhledem k tomu, že na návsi se nevyskytují lavičky ani odpadkové koše, oba tyto komponenty jsou v návrhu dodány do několika míst — do parkové části návsi s výhledem na pomníček a pod stromem kousek od dětského hřiště, odkud budou mít rodiče své děti mít na očích. Mobiliář

bude jednoduchý, bude tvořen ze dřeva a pohledového betonu.

Před místní hospůdkou s názvem „Pod hradem“ bude vytvořena skalka s výsadbou.

Dále navrhuji výměnu stávajícího osvětlení, které bude modernější a esteticky přívětivější. Forma osvětlení je různorodá, nalezneme zde osvětlení nástěnné, sloupové ale i přízemní, podle možností a podle prostoru, který bude osvětlován.

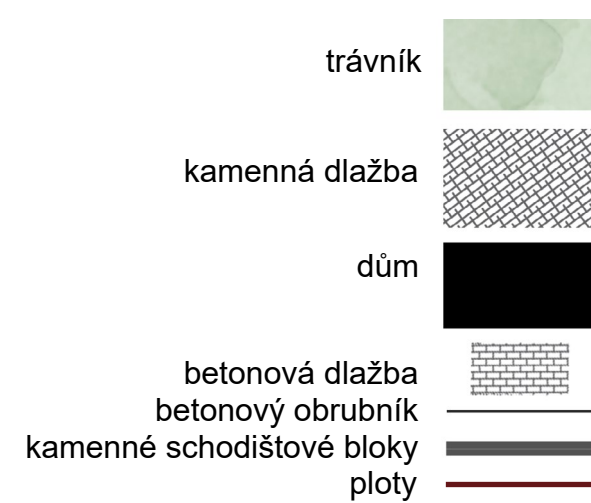
Silnici druhé třídy bude od parkové části odělovat uměle vytvořený val, vysoký asi jeden metr v nejvyšším bodě. Zamezí tak vběhnutí dětí do silnice a mírně odhlučnění a optické oddělení parkové relaxační části od hlavní dopravní tepny.

Kontejnery, které se současně vyskytují na okraji parkové části návsi, budou přesunuty do ulice na ni navazující, protože v reprezentativním prostoru obce kontejnery působí nevzhledně.

5.04 ARCHITEKTONICKÁ SITUACE CENTRÁLNÍHO PROSTORU

5.05 TECHNICKÁ SITUACE CENTRÁLNÍHO PROSTORU

5.06 SCHÉMA CENTRÁLNÍHO PROSTORU

DOPRAVA A PĚŠÍ

Na návsi navrhuji změnu dopravy. Z původních dvou možností vjezdu na návěs navrhuji ponechání vjezdu pouze ze severovýchodní části návsi, kde byl původně jednosměrný provoz. Aby toto řešení mohlo být obousměrné a byla zde dobrá viditelnost v křižovatce, bude nově vytvořen ostrůvek. Návěs tak budou více sloužit obyvatelům a bude přednostně využívána chodci.

nový návrh
původní stav
posílená osa k OÚ

zrušená možnost vjezdu

příkázaný směr jízdy

5.07 KÁCENÍ A DOSADBA

5.07.1 KÁCENÍ — KEŘE

V návrhu dojde k pokácení několika stávajících lip srdčitých (*Tilia cordata*) z důvodu nové stavby, či zdravotního stavu. Na návsi se dále kromě jednoho ponechaného smrku nachází další dva jehličnany, které nebudou pokáceny, ale v podzimním období vykopány a přesazeny do lesa blízko obce.

Pokáceno bude i stávající keřové pásmo pámelníků bílých (*Symphoricarpos albus*), rostoucích pod smrskem pichlavým směrem k severovýchodní části návsi. Keře kompozičně nezapadají do nového návrhu.

Dále dojde k přemístění zlatice (*Forsythia suspensa*) do soukromé zahrady jednoho z obyvatelů obce.

Nově bude vysazeno osm nových lip srdčitých (*Tilia cordata*) a dva jilmy (*Ulmus laevis*).

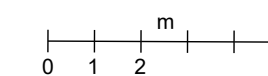
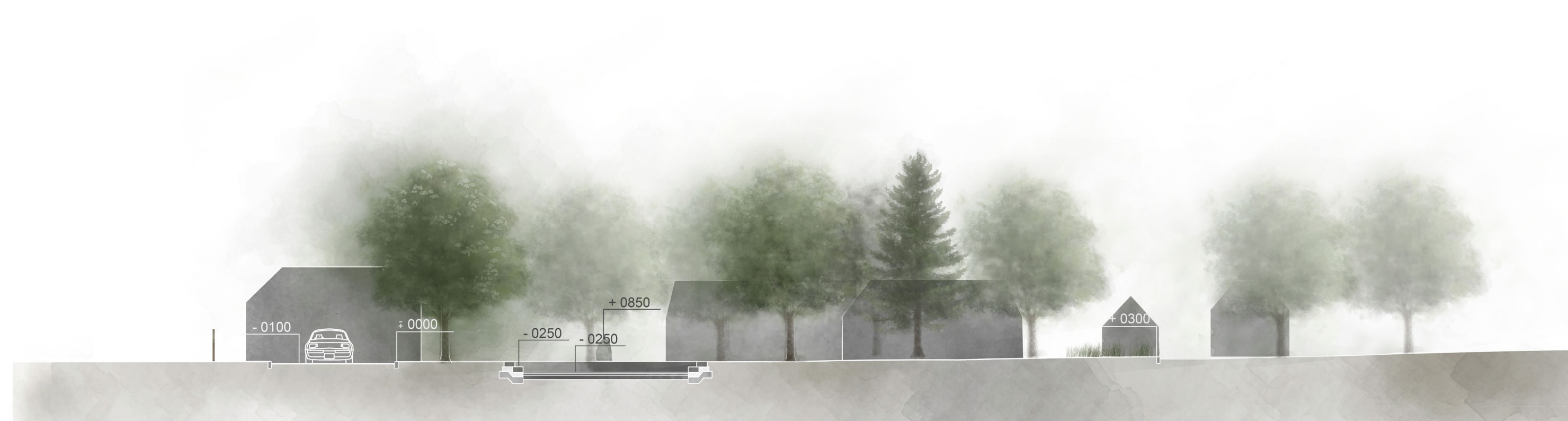

5.07.2 KÁCENÍ — STROMY

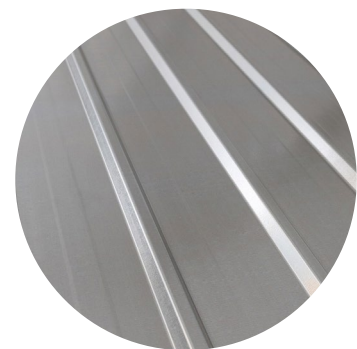
5.08 ŘEZPOHLED

5.09 STAVBY

5.09.1 AUTOBUSOVÁ ZASTÁVKA

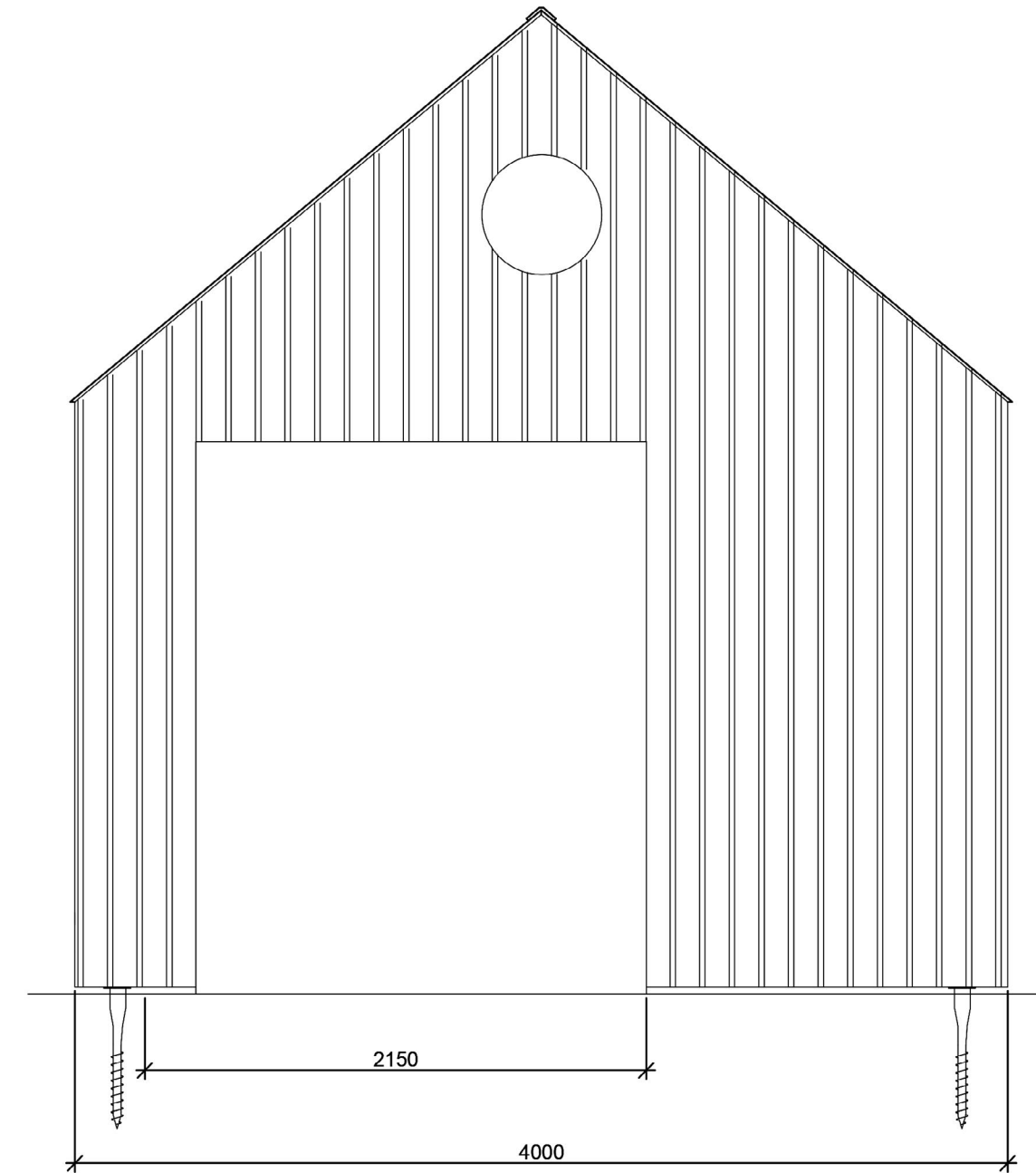
STŘECHA plechová pozinkovaná i lakovaná trapézová deska
ZÁKLADY ocelové zemní vruty
KONSTRUKCE sloupková konstrukce ze smrkového dřeva, obložení smrk stříbrný

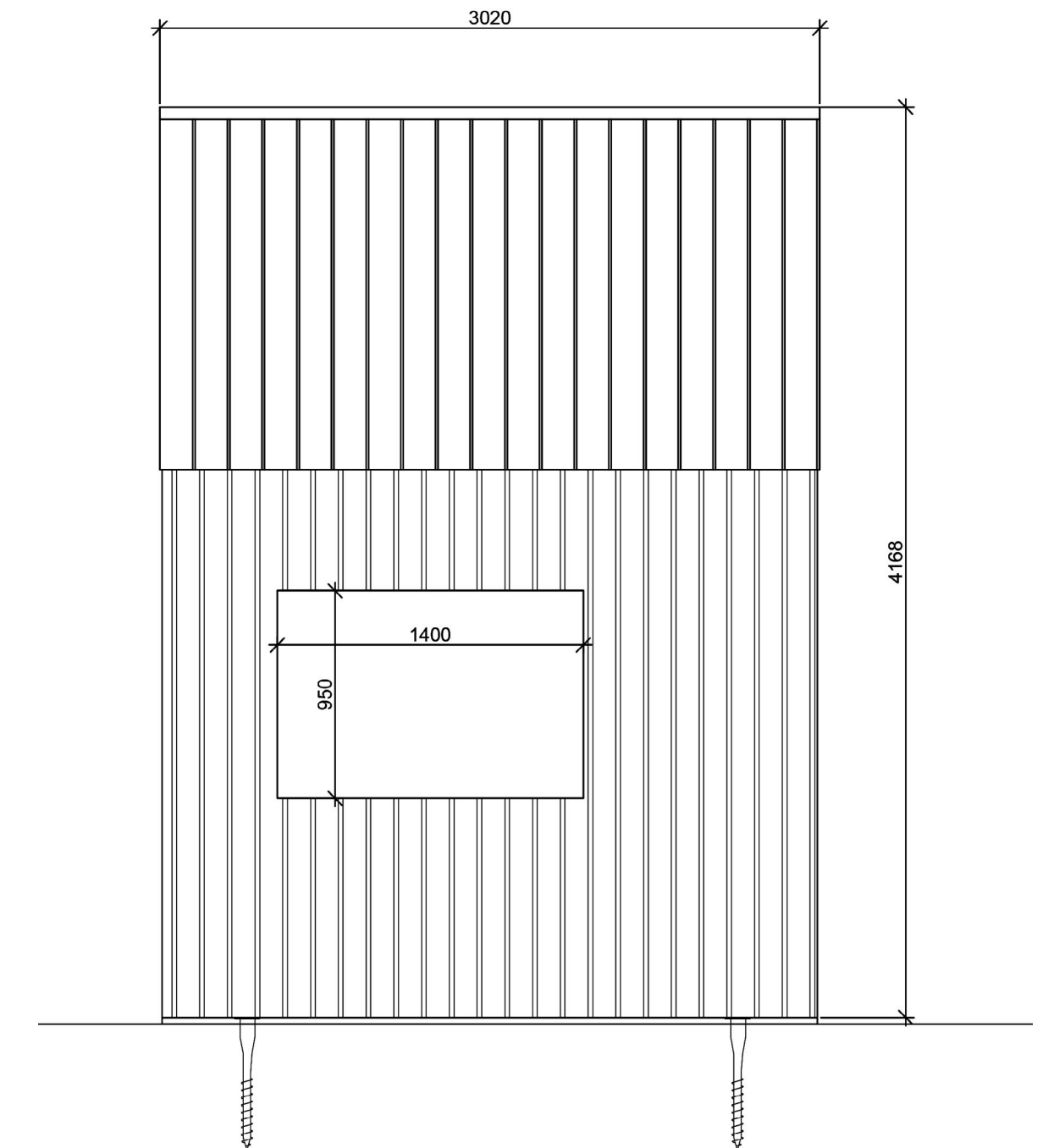
KONSTRUKCE

POHLED PŘEDNÍ

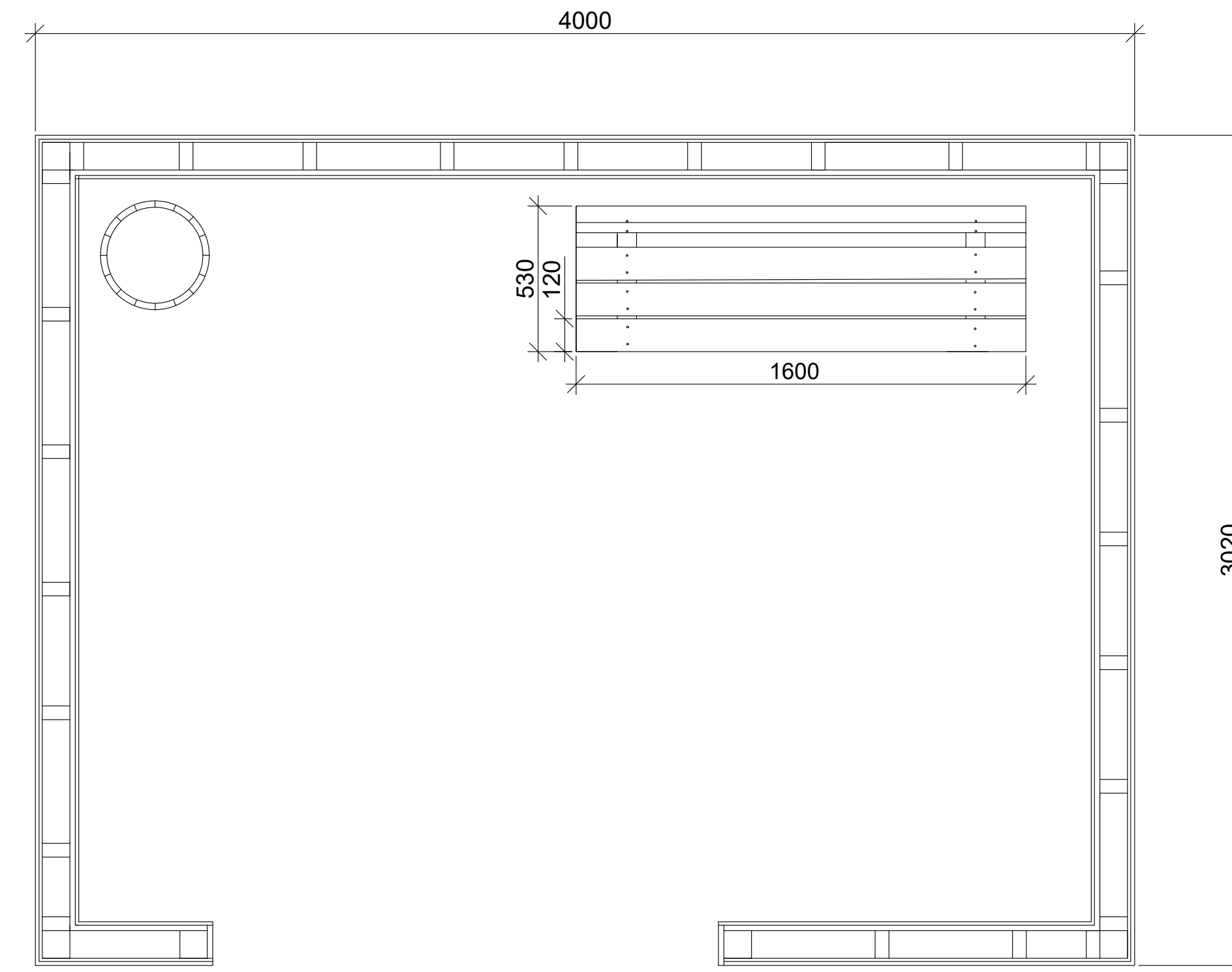

POHLED BOČNÍ

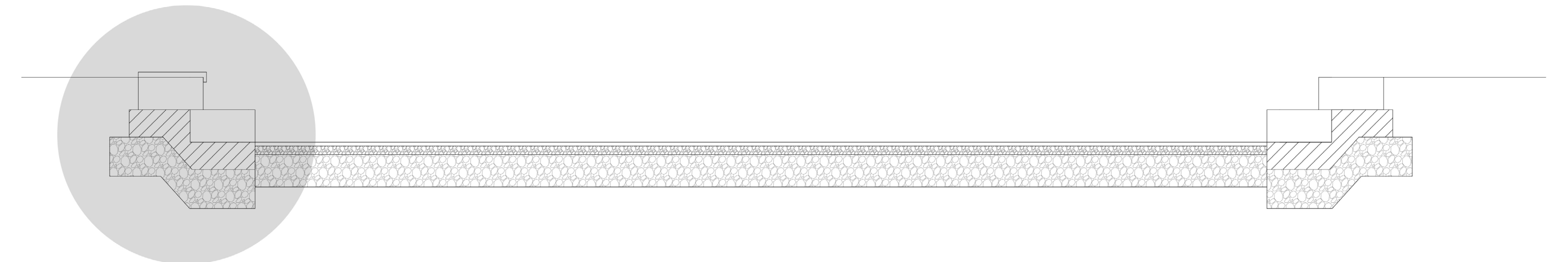
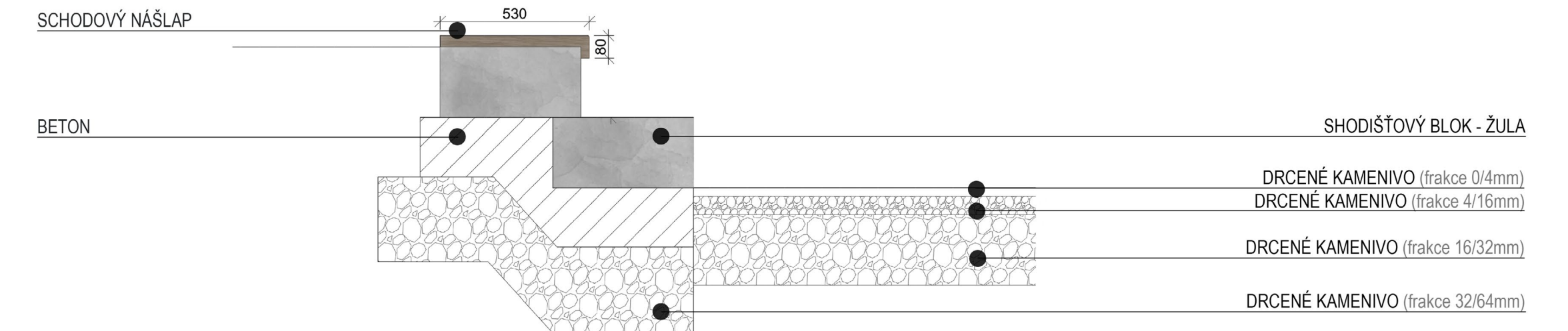
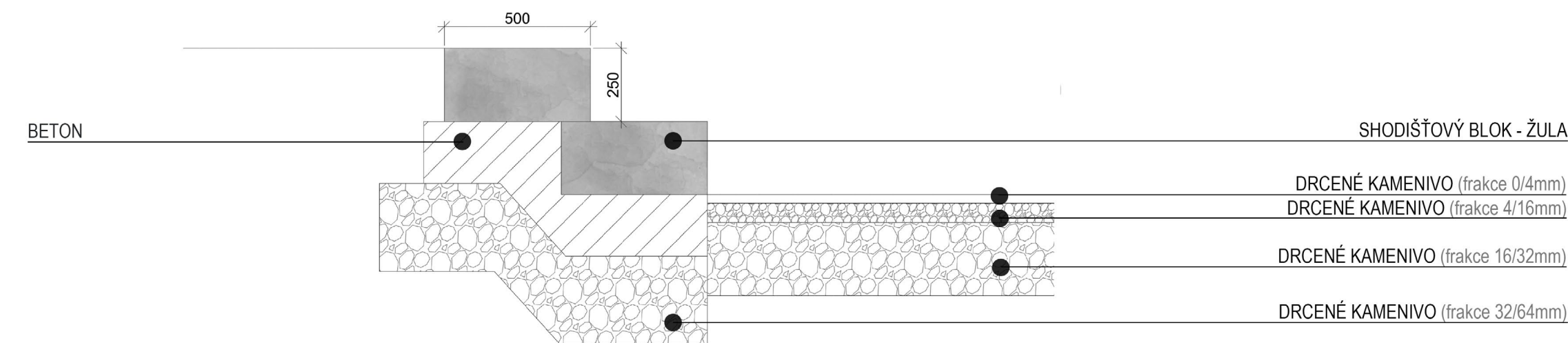
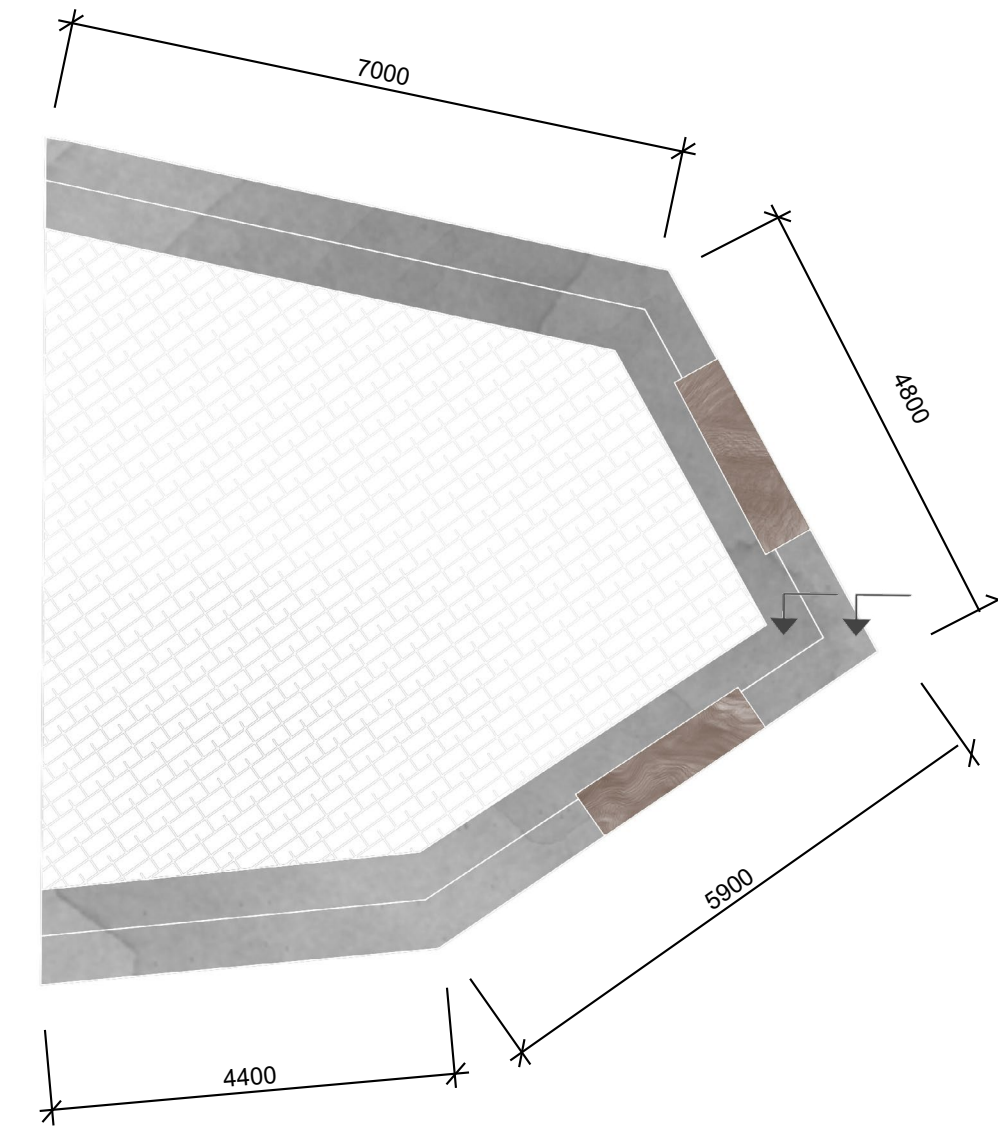

PŮDORYS

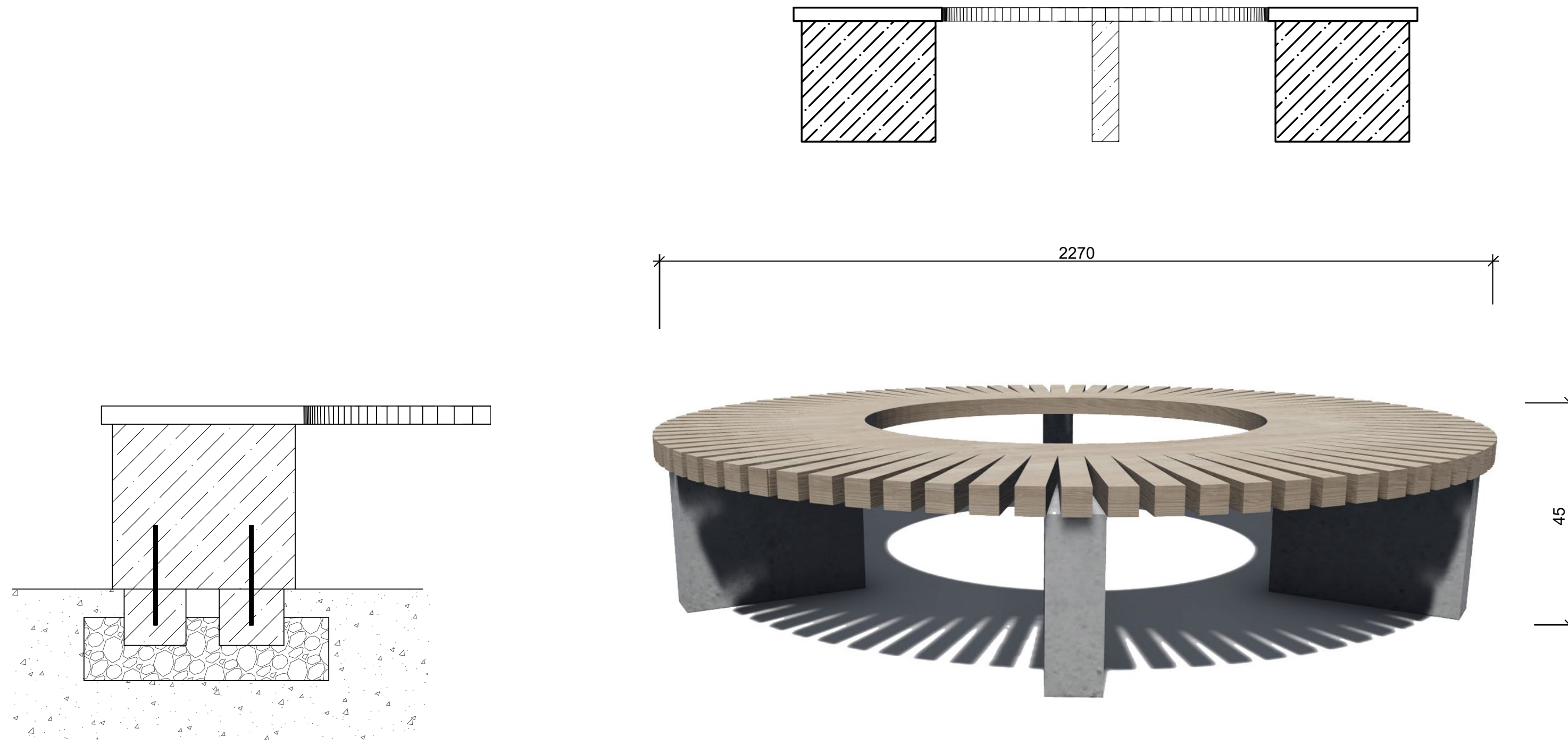
5.10 TECHNICKÉ DETAILY

5.10.1 POBYTOVÉ SCHODY

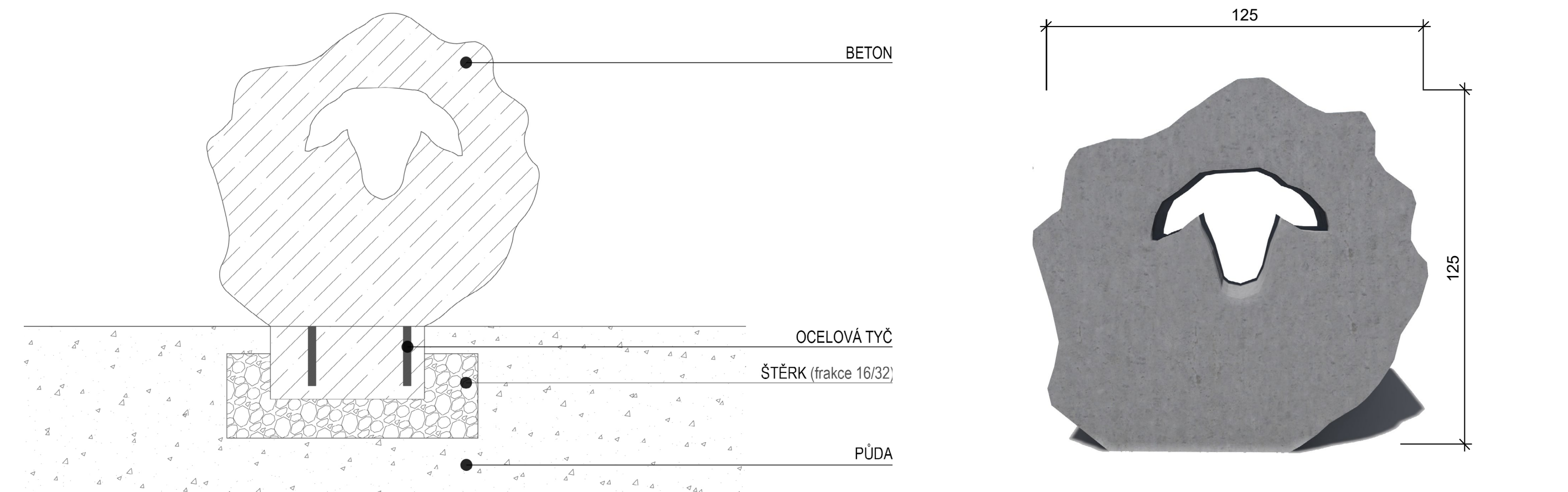
5.11 MOBILIÁŘ

5.11.1 LAVIČKA

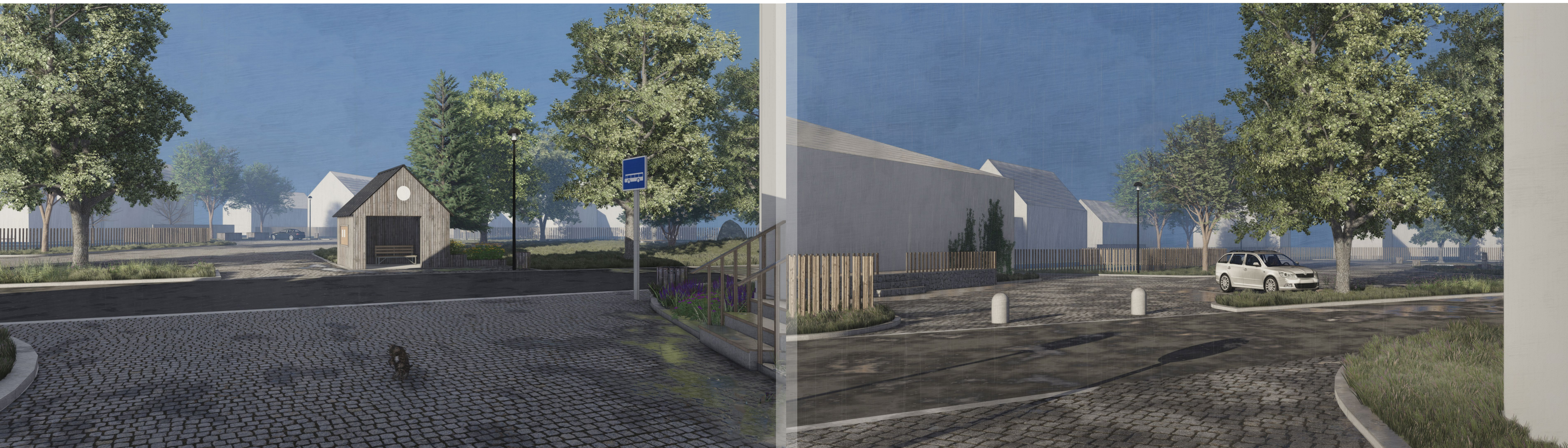

5.11.2 HERNÍ PRVKY PRO DĚTI

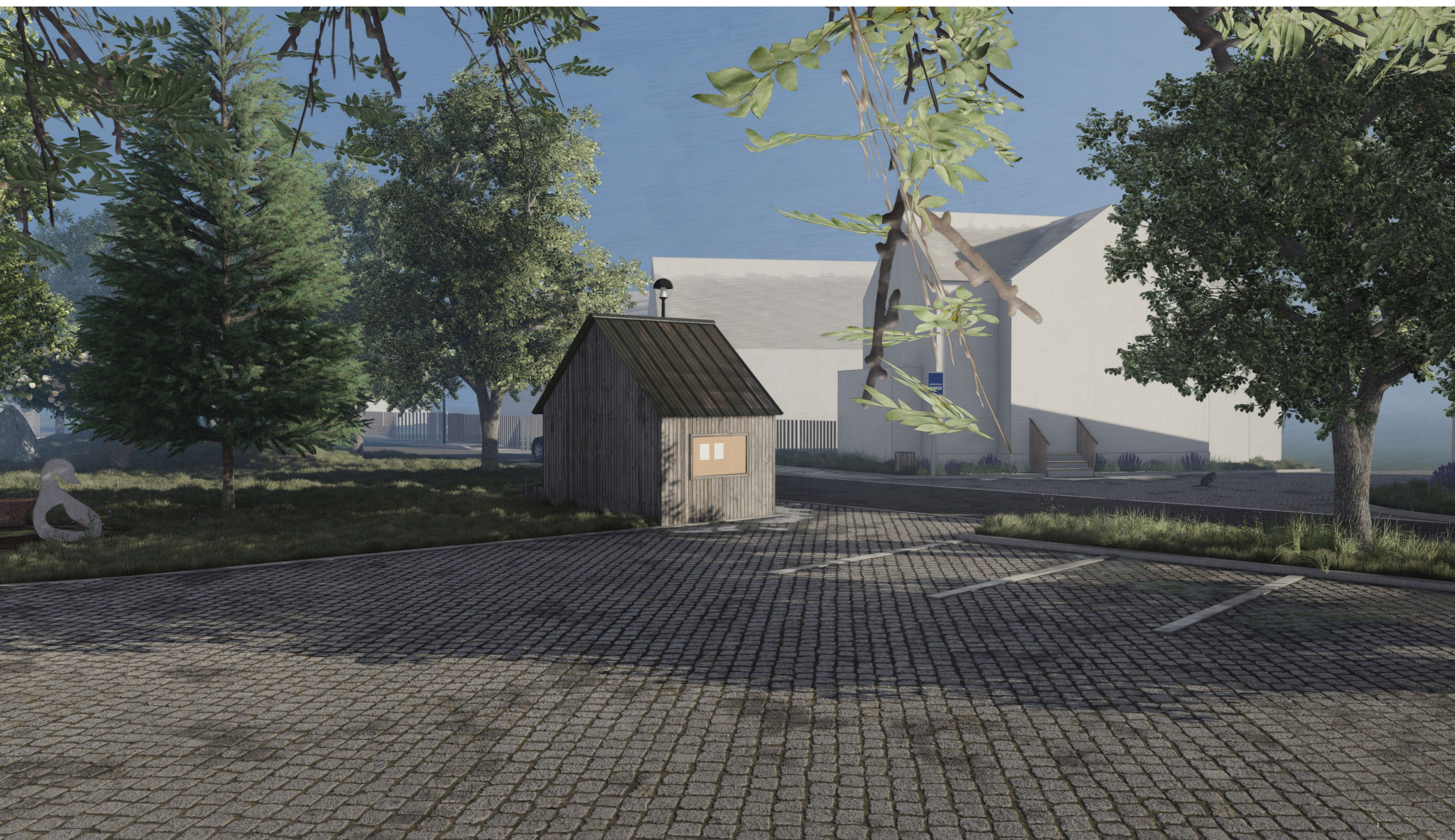
Herní prvky budou na místě odlité z betonu, vyztuženy betonářskou ocelí o \varnothing 8 mm. Kotvení do země bude provedeno pomocí betonářské oceli o \varnothing 32 mm, které budou v zemi zalité do betonu, nad štěrkovou drenážní vrstvou.

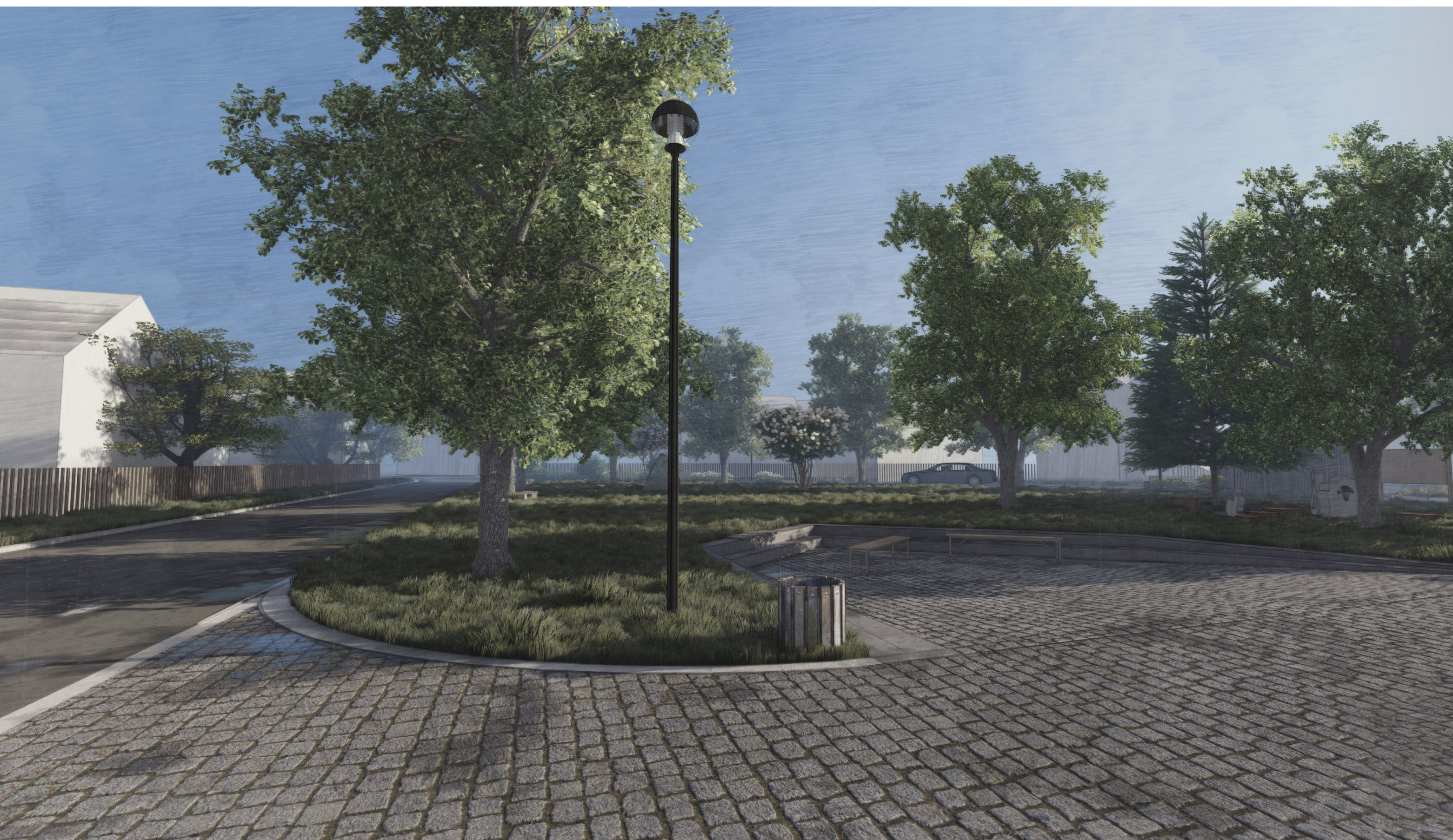

5.12 VIZUALIZACE

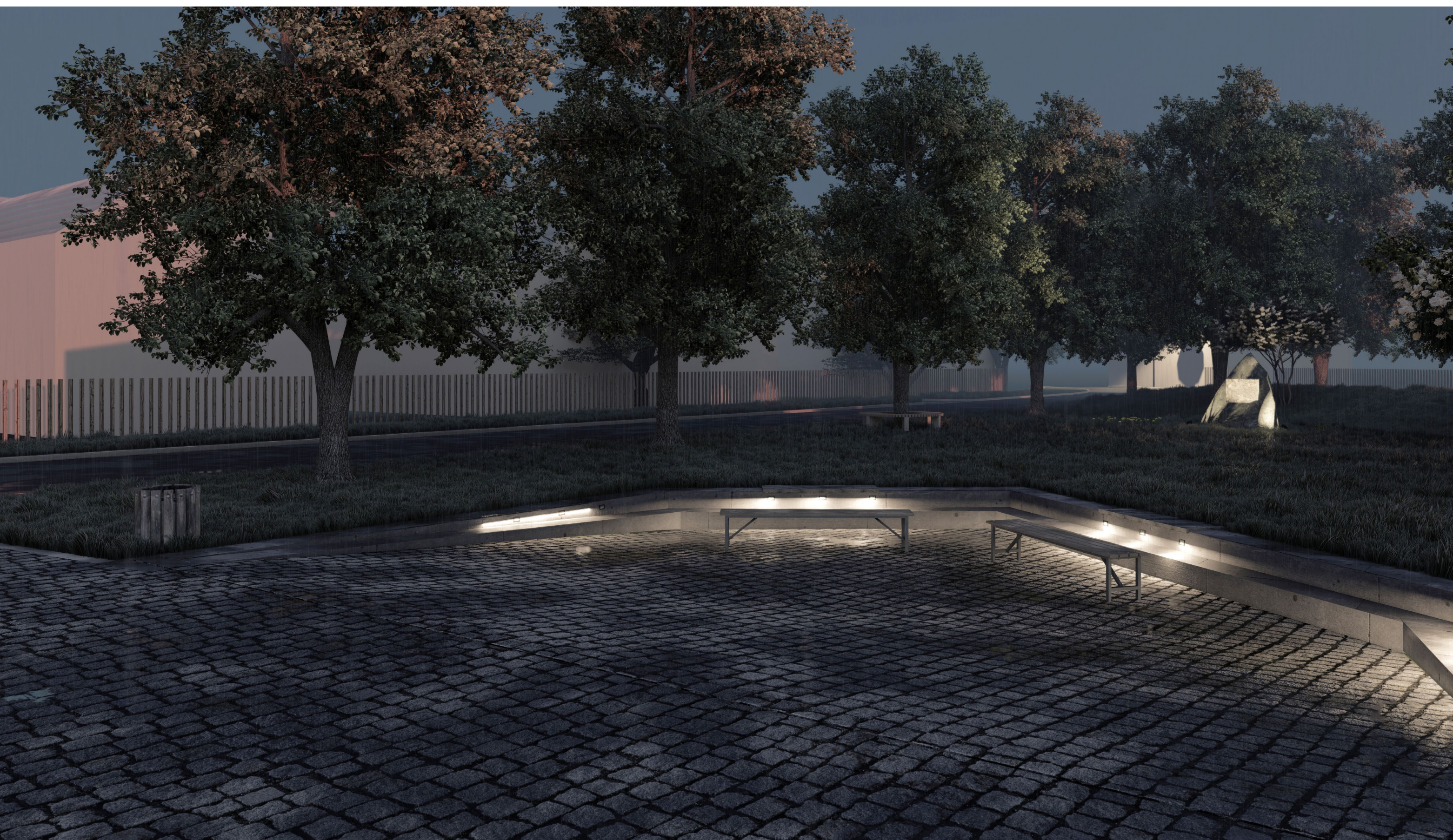

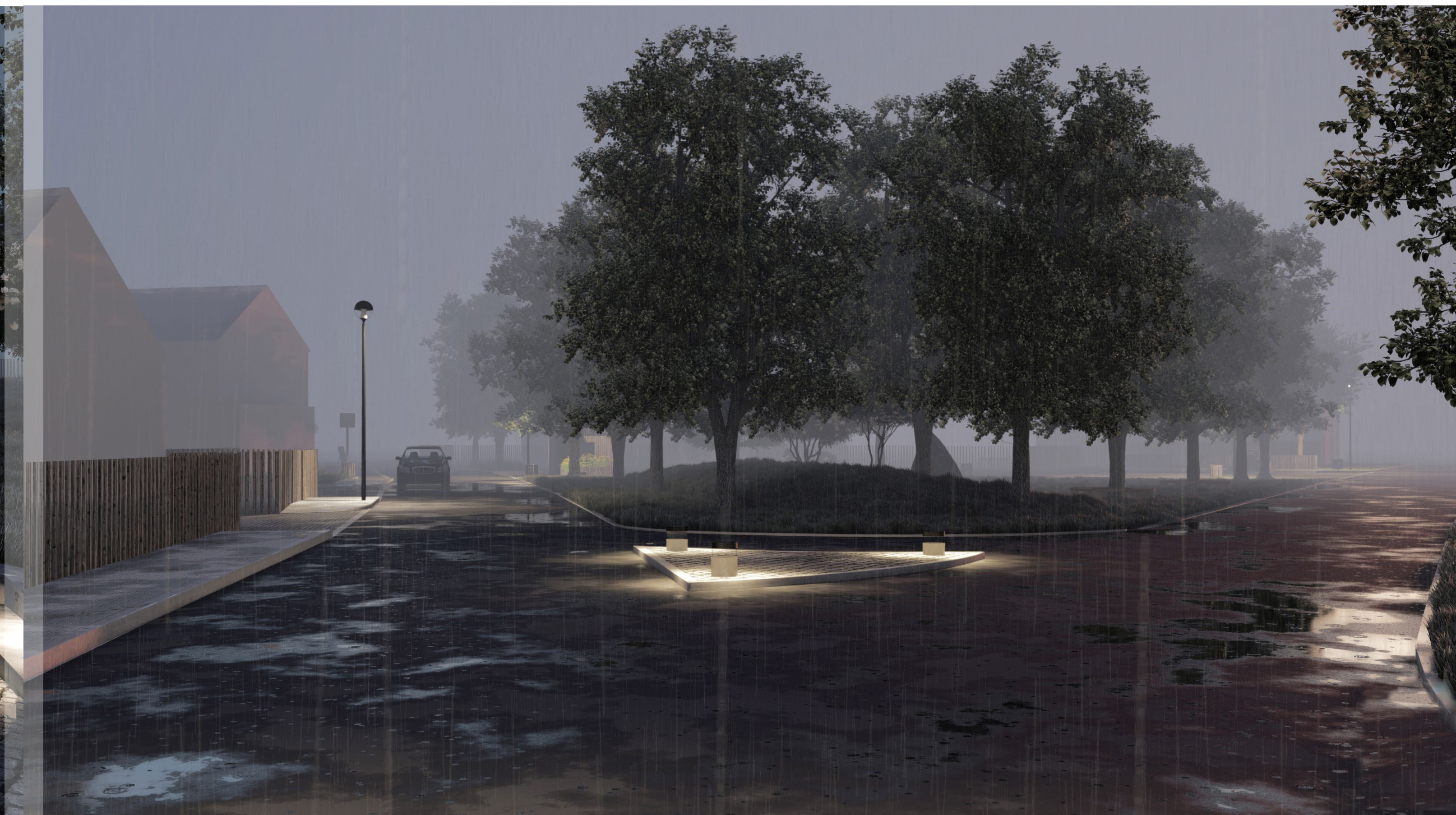

NOČNÍ OSVĚTLENÍ

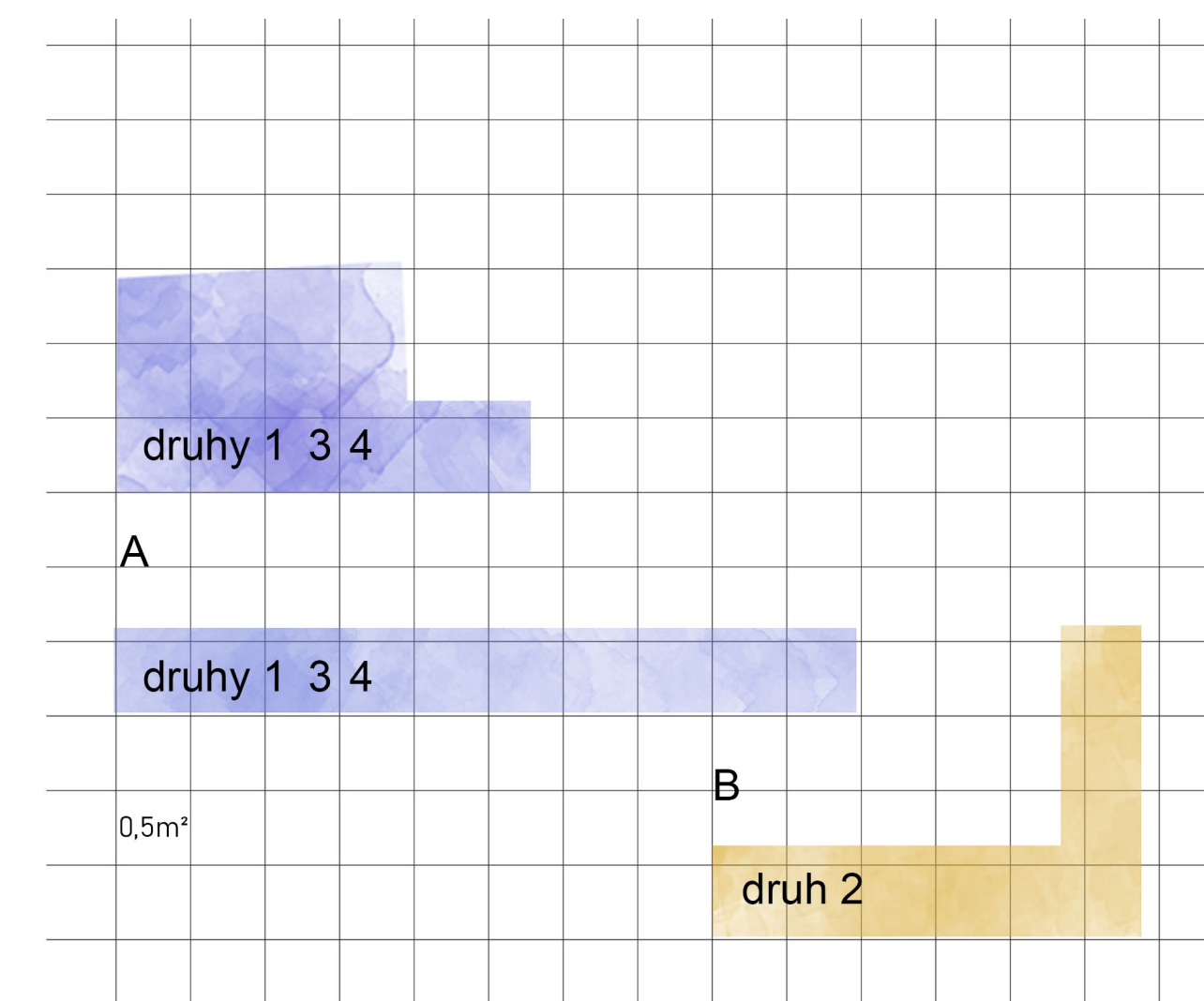

NOČNÍ OSVĚTLENÍ

5.13 OSAZOVACÍ PLÁN

A

Geranium magnificum 30 ks
Salvia nemorosa 40 ks
Nassella tenuissima 40 ks

B

Rudbeckia hirta 10 ks

TRAVINY

Nassella tenuissima

TRVALKY

Rudbeckia hirta

Geranium magnificum

Salvia nemorosa

5.14 EKONOMICKÉ ZHODNOCENÍ NÁVRHU CENTRÁLNÍHO PROSTORU

ČÍSLO POLOŽKY	POLOŽKA	m ²	ks	cena	cena celkem
	TERÉNNÍ ÚPRAVY				
1	hrubé terénní úpravy	2764		2000	5 528 000
2	čisté terénní úpravy	2764		600	1 598 400
	ODSTRANĚNÍ POROSTU				
3	odstranění nevhodných dřevin		13	500	6 500
4	odstranění drnu	1394		53	73 882
	NOVÉ PLOCHY				
5	založení žulové dlažby	1359		540	733 860
6	založení trvalkových záhonů (v ceně i štěrková mulč)	12		500	6000
7	založení trávníku výsevem	1405		358	502 990
	VEGETACE				
8	výsadba stromů		7 + 2	3390 + 7900	30 510
10	rostlinný materiál stromy		9	2 000	18 000
12	výsadba trvalek		120	50	6000
13	rostlinný materiál trvalky		120	55	6600
	MOBILIÁŘ				
14	autobusová zastávka materiál + výstavba		1	50 000	50 000
15	lavička		1	3 000	9 000
16	lavička kruhová		3	2 800	8 400
17	herní prvek pro děti		3	10 000	30 000
	CELKEM				8 617 272
	CELKEM s 21% DPH				10 426 899

5.15 VYHODNOCENÍ KRAJINNÉHO RÁZU OKOLNÍ KRAJINY

CHARAKTERISTIKA	PRVEK	DLE VÝZNAMU	DLE PROJEVU	DLE CENNOSTI
		I. ZÁSADNÍ II. URČUJÍCÍ III.VÝZNAMNÝ	+ POZITIVNÍ 0 NEUTRÁLNÍ - NEGATIVNÍ	I. JEDINEČNÝ II. VÝZNAMNÝ III.BĚŽNÝ
PŘÍRODNÍ	1 georeliéf oblých čedičových kopců	I.	+	II.
	2 vodní toky — přirozená vegetace okolo, přirozený biokoridor	I.	+	II.
	3 rybníky s přirozenou sukcesní vegetací	II.	+	III.
	4 Konstantinolázeňská kyselka — Prusíkův pramen	I.	+	I.
	5 spojitost vsi a krajiny	I.	0	II.
	6 návaznost ploch — ves, louky, les	II.	+	II.
KULTURNÍ A HISTORICKÁ	1 zachovalá urbanistická struktura vsi	I.	+	II.
	2 dominanta gotického kostela sv. Máří Magdaleny	I.	+	II.
	3 dominanta novorománské kaple na Ovčím vrchu	I.	+	II.
	4 památkově chráněný objekt č. p. 22	III.	+	II.
	5 drobná sakrální stavba Bavůrkův kříž	III.	+	III.
VIZUÁLNÍ	6 harmonická kulturní krajina	I.	+	II.
	1 harmonický vztah krajina — ves	II.	+	III.
	2 emotivní působení místa	II.	+	I.

5.16 KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ ROZBOR

PROBLÉMY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- 1** monokultury smrkové

PROBLÉMY OZELENĚNÍ KRAJINY

- 2** málo roztroušené zeleně v krajině

PROBLÉMY ZEMĚDĚLSTVÍ

- 3** lány orné půdy větší než 30 ha

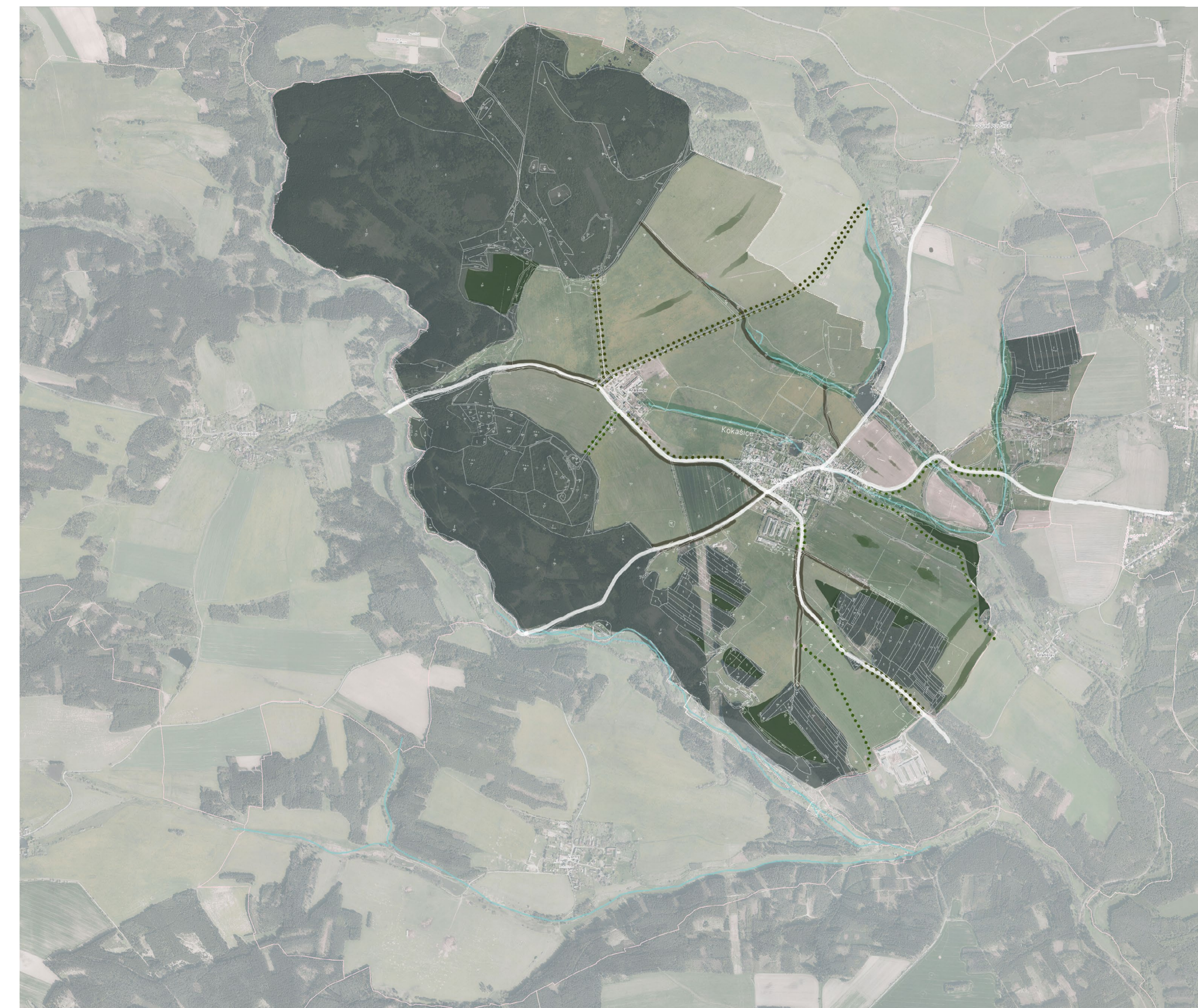
PROBLÉMY ZELENĚ V KRAJINĚ

- 4** chybí doprovodná zeleň cest
- 5** plochy s nedostatkem roztroušených skupin zeleně
- 6** mezernatost, chybějící stromy v alejích, zaplevelenost, či nálety v porostu, který by měl být souvislý
- 7** chybí přirozená vegetace okolo vodních toků

5.17 NÁVRH ÚPRAV

- vytvoření nových remízků, mezí, či roztroušených skupin zeleně
- doplnění chybějících stromů v alejích, podél cest, vytvoření souvislého porostu
- doplnění chybějící přirozené vegetace okolo vodních toků
- nová doprovodná zeleň cest (aleje podél komunikací a polních cest)
- stávající lesnatý porost
- nově navržený lesnatý porost

6 DISKUZE

Na základě již vypracované bakalářské práce, obecných architektonických a urbanistických zásad a výsledků analytické části této diplomové práce jsem určila, jaká východiska obnovy budou přínosná pro nové řešení intravilánu obce Kokašice, jejího centrálního prostoru a přilehlou krajinu.

Mapa obce Kokašice

Dle zásad zjištěných v rámci bakalářské práce (Vesecká, 2018), jsem navrhla odstranění asfaltové plochy v prostoru Horní návsi. Tuto plochu nahradí dlažba, či zatravněný prostor, z toho důvodu, že dlažební kostky je vhodné používat na návších, kde za den projede méně než 1500 vozidel.

Dle bakalářské práce je velice vhodné do centrálních prostor začleňovat terénní proměny, protože zajímavě dotváří charakter veřejného prostoru. Tento poznatek jsem využila při navržení terénní prohlubně s pobytovými schody. Podobnou myšlenku ve své publikaci popisuje i Hunter (2019). Podle něj je důležitá přitažlivost veřejného prostoru i v zimních dnech. Tu je možné docílit například zvolením zajímavého a výrazného osvětlení, vytvořením různých úkrytů či v terénu zahloubených prostorů, jež nebudou tak vystavené studenému klimatu. Nově navržená terénní prohlubeň v centrálním prostoru obce Kokašice bude mít zabudované LED osvětlení ve schodech a i ve večerních hodinách tak bude obyvatelům sloužit jako zajímavé místo k chvilkovému odpočinku. Další nově navrženou terénní zajímavostí na návsi je kopeček, který bude oddělovat prostor parkové části návsi od státní silnice.

Mapa obce Kokašice

Kašparová a Rozehnalová (2008) ve své publikace uvádějí, že sortiment stromů a keřů na návsi i obecně v celém intravilánu by měl být zvolen dle klimatických a světelných a podmínek daného prostoru a forma by měla odpovídat vhodnému prostředí. V nově založených výsadbách by se sice jehličnany měly vyskytovat pouze výjimečně, ale některé jehličnany, které dosáhly dominantního postavení v obci a úctyhodných rozměrů bychom měli respektovat. Z tohoto důvodu jsem se rozhodla ponechat v oblasti návesního prostoru jeden smrk (*Picea abies*), který je ve velmi dobrém stavu a každoročně slouží obyvatelům pro vánoční osvětlení.

Mapa obce Kokašice

Dětské hřiště jsem ponechala v oblasti návsi z toho důvodu, že v obci se nenachází jiné bezpečné plochy, na kterých by bylo vhodné dle bakalářské práce (2018) hřiště vybudovat. Pouze jsem změnila jeho polohu na návsi a formu ztvárnění za vhodnější. Zvolila jsem použití nenápadných materiálů, aby na sebe na návsi hřiště příliš neupozorňovalo a hezky zapadlo do celého konceptu obnovy.

Mapa obce Kokašice

Obecně při obnově celého intravilánu jsem se snažila likvidovat asfaltové plochy, které v obci v současné době převažují. Při vybírání nových povrchů jsem se řídila dle zásad z publikace Bell (1997), který upozorňuje na důležitost propustnosti povrchů, protože příliš utěsněné povrchy produkují větší odtok vody a ten musí být dále usměrněn. Podle Lyalla (1997) je důležité myslet i na to, že obce často nemají dostatek financí na pravidelnou údržbu, proto je jedním z kritérií pro návrh a výběr materiálů nízký náklad na údržbu. Nejvíce nově navržených ploch v intravilánu je dlážděných kamennými kostkami. Ty jsou použity pro komunikaci na návsi, pro parkovací stání, nebo pro vjezd. Pro vstupy do bytových domů je použita dlažba z pohledového betonu. Pro chodníky je navržena jednoduchá chodníková betonová dlažba.

Mapa obce Kokašice

Podle Kocourkové (2004) je vhodné použití zeleného pásu pro oddělení bydlení a chodců od dopravního provozu, zvláště prochází-li obcí státní silnice. Pokud je ulice příliš úzká, chodník bývá situován těsně u domů na úkor předzahrádky a zelený pruh pak odděluje pouze chodník a rychlostní silnici. Je-li ulice dostatečně široká, je zde místo i pro předzahrádku. Tato situace nastala v případě Dolní návsi. V současné době je náves bez chodníku a chodci chodí podél silnice. V novém návrhu bylo dost místa jak pro chodník, tak pro předzahrádky obyvatel a nechybí zde ani zelený pás, jež

odděluje chodník od silnice II. třídy. Horní náves bohužel tolik prostoru neposkytuje a proto chodník navazuje těsně na komunikaci.

Mapa obce Kokašice

Vodní tokům dle Kašparové a Rozehnalové (2008) je vždy (samozřejmě nejen v intravilánu) nejlepším řešením zachovat přirozené břehy a břehový porost. Proto navrhuji dosadbu nových dřevin a mokřadních rostlin v okolí rybníka v západní části obce.

Mapa obce Kokašice

Dle Kašparové a Rozehnalové (2008) je při nové výsadbě třeba zvážit vhodné použití druhů a jejich počet, aby nedošlo k roztríštění prostoru, nebo naopak k přílišného zahoustnutí. V ulicích jsem proto zvolila dosadbu tak aby nové stromy vytvořili čistou linku, kde bylo více prostoru, například v jedné z travnatých ploch na Dolní návsi, zvolila jsem výsadbu skupinovou. (Kašparová, Rozehnalová, 2008)Využila jsem poznatek z bakalářské práce a od Robinsona (2016), jež tvrdí, že vysoké stromy mohou vytvořit oddělení od míst s různými aktivitami,například obytnou ulici od frekventované silnice, mohou zakrýt rozlehlé industriální budovy, rámovat výhledy a orientační body v krajině, sjednotit stylově nesouvisející budovy a v řadách často určují trasu silnic. Proto jsem zvolila novou výsadbu tak, aby z části zakryla bytové domy, které jsou nevhodnými objekty v obci.

Mapa obce Kokašice

Při navrhování krajiny jsem se řídila poznatky například z publikace od Vrány, Dostála, Zuny, a Kendlera (1998), kteří doporučují dodržení komplexního přístupu. Navrhovaná opatření by měla jednoznačně směřovat k přirozenému stavu a měla by být logicky návazná tak, jak se jednotlivé procesy v krajině navzájem ovlivňují. Snažila jsem například přidat do krajiny více remízků, alejí a jiných skupin rozptýlené zeleně, aby krajiny působila komplexněji. Marsch (2010) tvrdí, že pro krajinu je z hlediska ekologického a z hlediska odvádění vody z půdy extrémně důležitá existence lesního porostu. Přestože řešené území není na lesní porosty chudé i tak jsem na několik místech navrhla jeho doplnění. Přínosná byla i publikace od Šarapatky a Niggliho (2008), kteří velmi dobře objasňují poznatky o navrhování nové rozptýlené zeleně, upozorňuje nás, že je důležité používání dřevin vhodných pro dané stanoviště, nejlépe použití dřevin regionálního původu či dřevin původních, u nichž je zaručená pozdější regenerace. Po zhodnocení území v analytické části práce mi mapy potenciální přirozené vegetace napověděly jaké dřeviny by byly nejvhodnější.

Mapa obce Kokašice

Vzhledem k tomu, že dle Kupky a Vorla (2011) je základem hodnocení krajinného rázu vytvoření přírodní, historické a kulturní charakteristiky a estetické charakteristiky, vytvořila jsem tabulku, kde jsem jednotlivé prvky pro každou charakteristiku rozděliila. Dále zde udávám jakou váhu, význam a cennost jednotlivé prvky mají.

Mapa obce Kokašice

Obecně soudím, že veškerá moje mínění a tvrzení jsou v souladu s již publikovanými zjištěními. Poznatky z literární rešerše i předchozí bakalářské práce mi při tvorbě návrhu byly velkou oporou a díky nim jsem nemusela pociťovat při tvorbě příliš mnoho nejistot.

7 ZÁVĚR

Závěrem bych ráda zopakovala své cíle, shrnula dosažené poznatky, výsledky analýz a průběh práce na samotném projektu. Hlavními cíly bylo rozvinout moji vypracovanou bakalářskou práci, navrhnout kompletní revitalizaci centrálního prostoru obce a doplnit podklady pro vypracování krajinářské studie. V rešeršní práci jsem shromáždila mnoho důležitých poznatků z oblasti obecných zásad o krajině a její ochraně, obecných zásad o intravilánu a jeho centrálním prostoru. Důležitými poznatky bylo například zjištění, že pokud tvoříme intravilán i okolní krajinu obce, měli bychom vždy vycházet z poznání nejen věd přírodních a technických, ale i společenských a uměleckých. Snažila jsem se tento poznatek v práci uplatnit například při vytváření zajímavých a esteticky přitažlivých prvků, či společensky aktivních míst v intravilánu, nebo při obnovování několika polních či jiných cest, jež určitě působí pro společnost mnohem pozitivněji, když jejich okraje tvoří aleje stromů a jiná vegetace. Zajímavé zjištění z literární rešerše byl například fakt, že řešené území jakožto oblast bohatá na přírodní lesnaté pokryvy v žádném případě nemusí být v České republice samozřejmostí.

Analytická část mi objasnila mnohé informace z historie území i ze současnosti, ze kterých jsem také mohla při tvorbě projektu čerpat. Například v místech kde se dříve vyskytovaly aleje, jsem je navrhla obnovit, nebo jsem v tomto místě navrhla jinou rozptýlenou zeleň. Nepříjemným faktem bylo například zjištění, že obcí — konkrétně návesním prostorem, prochází poměrně frekventovaná státní silnice, příjemné zjištění bylo například velké množství vodních ploch s malebným okolím. Obec má však obec Kokašice velký potenciál, a celková revitalizace a navrhovaná opatření by mohla zlepšit nejen estetické a ekologické vlastnosti, ale i dopomoci k větší míře turismu v obci a v jejím okolí.

V projektové části byla zpracována obnova intravilánu obce. Největší pozornost byla věnována centrálnímu prostoru, u kterého je vypracovaná kompletní dokumentace obsahující architektonickou a technickou situaci, řezopohled, technické detaily, stavby a osazovací plány a vizualizace. Dále byla vypracovaná studie s obnovou krajiny.

8 POUŽITÁ LITERATURA

BAŠE, M. (2006) Sídla stavby na venkově. ČVUT, Praha. 80 s. ISBN: 80-01-03390-02

BULÍŘ, P. ŠKORPÍK, M. (1987) Rozptýlená zeleň v krajině. Praha.

CULEK, M. (2006). Přírodní podmínky území a jejich význam pro krajinný ráz. in Vorel I, ed. Krajinný ráz a východiska jeho hodnocení. ČVUT, Praha. ISBN 80-903206-2-7

HAUNER, M. (1980) Západní Čechy. Krajina architektura umění. Plzeň.

HENDRYCH, J. (2005) Tvorba krajiny a zahrad. Praha. 199. s. ISBN: 80-01-03163-2

HORKÝ, J. VOREL, I. (1988) Tvorba krajiny. Praha. 211. s. (brož.)

KAŠPAROVÁ, L. ROZEHNALOVÁ, E. a kol. (2008) Nové stavby pro venkov. Brno. 115. s. ISBN: 978-80-903928-6-1

KLČ, P. NOVÁK, J. NOVOTNÁ, L. (2005) Vývoj krajinné struktury v závislosti na půdorysném uspořádání vsí. (PITTNEROVÁ, B.) v Stavby a krajina. Praha. 227. s. ISBN: 80-213-1377-3

KLČ, P. NOVÁK, J. NOVOTNÁ, L. (2005) Drobné dřevěné stavby zvyšující atraktivitu a rekreační využívání lesa. s. 95. (KOTÁSKOVÁ, P.) v Stavby a krajina. Praha. 227. s. ISBN: 80-213-1377-3

KOCOURKOVÁ, J.(1994) Přírodní prostředí vesnice. Brno. 94. s. ISBN: 80-85124-37-8

KUPKA, J. (2010) Krajiny kulturní a historické. Praha. 180. s. ISBN 978-80-01-04653-1

MAREČEK, J. (2005). Krajinářská architektura venkovských sídel. Praha. 404. s. ISBN: 80-213-13W24-2

MEZERA, A. (1979) Tvorba a ochrana krajiny. Státní zemědělské nakladatelství, Praha.

MRKUS, P. (2017). Krajina v pozoru / The landscape in focus. FUD Ústí nad Labem. 256. s . ISBN: 978-80-7561-093-5

SALAŠOVÁ, A. (1999) Krajinný ráz – potreba vymedzenia pojmu. strany 28-31. in Vorel I.,Sklenička P, ed. Péče o krajinný ráz – cíle a metody. ČVUT, Praha. ISBN 80-01-01979-9.

SKLENIČKA, P. (2003) Základy krajinného plánování. Praha. 321. s. ISBN:80-903206-1-9

STIBRAL, K. (2005) Proč je příroda krásná? Praha. ISBN: 80-7363-008-7

SÝKORA, J. (1998). Venkovský prostor, 2. díl: Územní plánování vesnice a krajiny. Praha. 156 s. ISBN: 80-01-01810-5

ŠKOUDLÍNOVÁ, A. (2006) Krajinný ráz a státní správa. strany 117-123. in Vorel I, Sklenička P, ed. Ochrana krajinného rázu - třináct let zkušeností, úspěchů i omylů. Praha. ISBN: 80-903206-7-8.

TUHÁČEK, M. JELÍNKOVÁ, J. a kol. (2015) Právo životního prostředí. Praha. 288. s. ISBN: 978-80-247-5464-2

VRÁNA, K. DOSTÁL, T. ZUNA, J. KENDLER, J. (1998) Krajinné inženýrství. Praha. 200.s. ISBN: 80-902460-4-4

VOREL, I. KUPKA, J. (2011) Krajinný ráz. Identifikace a hodnocení. Praha. 148. s. ISBN 978-80-01-04766-8

VOREL, I. (2006) Krajinný ráz a jeho ochrana. 1. část – Charakter, ráz a identita krajiny. Ochrana přírody, roč. 61, 9/2006. ISSN 1210-258-X, s. 262–265

VIKLIČKÝ, A. -- MÁČEL O. -- KADLEC, A. (1961) Přestavba venkovských obcí, díl 1. Praha. 376 s.

WÖBSE, H. H. (2002). Landschaftsästhetik. Stuttgart. ISBN: 978-3800132171

Naučné publikace/články

Löw J, Novák J. 2008. Typologické členění krajiny české republiky. Urbanismus a územní rozvoj. ročník. XI. č. 6/2008

Speciál: Veřejné osvětlení měst a obcí. 2014. Praha: FCC Public s. r. o., ISBN 1212-0812. ISSN 12120812.

Kvalifikační práce

VESECKÁ, Aneta. *Centrální prostory ve vesnické zástavbě na příkladu obce Kokašice*. Praha, 2018. Bakalářská práce. Česká zemědělská univerzita, Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů. Katedra zahradní a krajinné architektury. Vedoucí práce doc. Ing. arch. Jan Vaněk, CSc.

Cizojazyčná literatura

ANTROP M. (2004) Landscape change and the urbanization process in Europe. Elsevier, 67: 9-26.

BELL, S. (2020) Elements of visual design in the landscape. Oxon. ISBN:978-0-367-02445-1

BELL, S. (1997) Design for outdoore recreation. London. ISBN: 0-203-36233-0

BERKE, P. R., GODSCHALK, D. R., KAISER, E. J., RODRIGUES, D. A. (2006). Urban Land Use Planning. University of Illinois. Champaign. Illinois. p. 490. ISBN 978-0-252-03079-6

FARINA, A. (1998). Principles and Methods in Landscape Ecology. Chapman and Hall. London. p. 235. ISBN 978-0-412-73040-5.

FICHERA, CR. MODICA, G. POLLINO, M. (2012). Land Cover classification and change- detection analysis using multi temporal remote sensed imagery and landscape metrics, European Journal of Remote Sensing, 45: 1-18.

GASTÓ J., SUBERCASEAUX, D. VERA, L. TOMIC, T. (2012). Agriculture and Rurality as Constructor of Sustainable Cultural Landscape. in Ozyavuz M, ed. Landscape Planning. IntechOpen, Turkey. ISBN: 978-953-51-0654-8

GEIST, H.J. LAMBIN, E.F. (2002). Proximatecauses and underlying driving forces of tropical deforestation. *BioScience* 52, 143–150.

HARRIS, CH. W. DINES, N.T. (1998) Time Saver Standards For Landscape Architecture. ISBN: 0-07-017027-4

HUBBARD, H. V. HUBBARD, T. K. (1929) An introduction to the study of landscape design. New York. The Macmillan Company.

HUNTER, Meaghan. BEAUTIFUL BOKEH: Activating the Winter Landscape through Colour. *Landscapes/Paysages* [online]. 2019, 21(4), 34-37 [cit. 2020-03-03]. ISSN 14929600.

KIPER, T. ÖZDEMİR, G. (2012). Tourism Planning in Rural Areas and Organization Possibilities. in Ozyavuz M, ed. Landscape Planning. IntechOpen, Turkey. ISBN: 978-953-51-0654-8

LI, Yanju a Yaping GAO. INFLUENCE OF PSYCHOLOGICAL NEEDS AND AESTHETIC PERCEPTION ON RURAL LANDSCAPE PLANNING AND DESIGN: AN ANALYSIS BASED ON BEHAVIORAL PSYCHOLOGY. *Revista Argentina de Clínica Psicológica* [online]. 2020, 29(1), 1009-1015 [cit. 2020-03-03]. DOI: 10.24205/03276716.2020.141. ISSN 03276716.

LINDBERG, J. (2011). Heritage-based rural development: Principles, strategies, and steps. Washington D.C.: National Trust for Historic Preservation.

LYALL, S. (1997). Designing the New Landscape. Thames and Hudson. London. p. 240. ISBN 0-500-28033-9.

MARSCH, W. M. (2010): Landscape planning - Environmental Applications (Fifth Edition). Danvers. ISBN: 978-0-47--57081-4

MEYER, B. C. (1997): Landschaftsstrukturen und Regulationsfunktionen in Intensivagrarschaften im Raum Leipzig-Halle. Regionalisierte Umweltqualitätsziele – Funktionsbewertungen - multikriterielle Landschaftsoptimierung unter Verwendung von GIS. Leipzig. s. 223. Helmholtz-Umweltforschungszentrum.

SEEL, M. HURLING, E. (2001) Die Pflege des Menschen im Alter, 2. vyd. Hagen: Brigitte Kunz Verlag, 907 s. ISBN 3-87706-982-7.

SVOBODOVÁ, H., VĚŽNÍK, A. (2009) To the problems of agricultural brownfields in the Czech Republic – Case study of the Vysocina region. *Agriculture Economics – Czech*, 2009, 55(11): 550–556

Šťastná M, Vaishar A, Vavrouchová H, Ševelová M, Kozlovská S, Doskočilová V, Lincová H. 2015. Changes Of A Rural Landscape In Czech Areas Of Different Types. *European Countryside*. 7(2):111-133. DOI: 10.1515/euco-2015-0008

ROBINSON, N. (2016) The planting design handbook. Oxon. ISBN: 9781472415493.

RONCKEN, P. A. (2006) Rural Landscape Anatomy: Public space and civil yards in Dutch rural landscapes of the future. in *JoLA - Journal on Landscape Architecture* 1(1):8-2. Wageningen University, Netherlands

TURNER, T. (2005). Garden history : philosophy and design 2000 BC - 2000 AD/ Tom Turner. Abingdon: Taylor & Francis, 2005. ISBN: 0-415-31748-7.

WALZ, U. (2001): Charakterisierung der Landschaftsstruktur mit Methoden der Satelliten-Fernerkundung und Geoinformatik. Berlin. s. 204.

WILSON, D. A. WILSON, T.J. (2003) Planning and designing your home landscape. Madison. 38. s.

Zhang, J. H. (2005). The diagnosis methods and practice in planning and design. Beijing: China Architecture & Building Press.

